

Stavovi odgojitelja o provedbi kinezioloških aktivnosti u gradu Splitu i Splitsko-dalmatinskoj županiji

---

Kovač, Marija

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Split / Sveučilište u Splitu, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:172:903380>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-08**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Faculty of humanities and social sciences](#)

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
FILOZOFSKI FAKULTET**

DIPLOMSKI RAD

**STAVOVI ODGOJITELJA O PROVEDBI
KINEZIOLOŠKIH AKTIVNOSTI U GRADU
SPLITU I SPLITSKO-DALMATINSKOJ
ŽUPANIJI**

MARIJA KOVAČ

Split, 2023

Odsjek Rani i predškolski odgoj i obrazovanje

Studij Diplomski

Predmet Planiranje i programiranje kinezioloških aktivnosti u ranom i predškolskom odgoju

**STAVOVI ODGOJITELJA O PROVEDBI KINEZIOLOŠKIH
AKTIVNOSTI U GRADU SPLITU I SPLITSKO-DALMATINSKOJ
ŽUPANIJI**

Student:

Marija Kovač

Mentor:

izv. prof. dr. sc. Lidija Vlahović

Split, rujan 2023

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. DJECA BOLJE UČE UZ KINEZIOLOGIJU	2
3. SADRŽAJI PRAĆENJA DJECE PREDŠKOLSKE DOBI	3
3.1. MOTORIČKA ZNANJA	3
3.1.1. BIOTIČKA MOTORIČKA ZNANJA	4
3.1.2. KINEZIOLOŠKE IGRE	5
3.1.3. MOTORIČKA DOSTIGNUĆA	5
3.2. KINANTROPOLOŠKA OBILJEŽJA DJECE	5
3.2.1. MORFOLOŠKA OBILJEŽJA	6
3.2.2. MOTORIČKE SPOSOBNOSTI	6
3.2.3. FUNKCIONALNE SPOSOBNOSTI	7
4. KINEZIOLOŠKE AKTIVNOSTI	8
4.1. VAŽNOST KINEZIOLOŠKIH AKTIVNOSTI ZA DJECU PREDŠKOLSKE DOBI	8
4.2. NEGATIVAN UČINAK NA DJETETOV RAZVOJ IZOSTANKOM KINEZIOLOŠKIH AKTIVNOSTI	9
4.3. ULOGA ODGOJITELJA	9
5.1. UVODNI DIO AKTIVNOSTI	10
5.2. PRIPREMNI DIO AKTIVNOSTI	11
5.3. GLAVNI DIO AKTIVNOSTI	11
5.4. ZAVRŠNI DIO AKTIVNOSTI	12
6. KINEZIOLOŠKI SADRŽAJI ZA DJECU PREDŠKOLSKE DOBI	14
6.1. IGRE	14
6.1.1. ELEMENTARNE IGRE	14
6.1.2. ŠTAFETNE IGRE	15
6.1.3. EKIPNE IGRE	15
6.1.4. SPORTSKE IGRE	16

7. METODE RADA	17
7.1. CILJ I HIPOTEZE ISTRAŽIVANJA	17
7.2. METODOLOGIJA	17
7.3. ANALIZA UZORKA	17
7.4. REZULTATI ISTRAŽIVANJA	20
7.5. ANALIZA HIPOTEZA	31
8. ZAKLJUČAK	33
9. LITERATURA	34
SAŽETAK	35
ABSTRACT	36
PRILOZI	37

1. UVOD

Neljak (2009) objašnjava da dijete uči istražujući svoju okolinu, komunicira s djecom i odraslima na sebi specifičan način i uspostavlja kontakt s okruženjem. Iz tog razloga svi koji rade s djecom predškolske dobi prihvaćaju veliku odgovornost.

Vrijeme u kojem današnja djeca odrastaju i rastu je vrijeme u kojem se sve manje pažnje pridaje tjelesnim aktivnostima i kretanjima djeca. Problem današnjice su također i razni mediji koji okupiraju dječju pažnju te im zauzimaju slobodno vrijeme. Zato vrijeme koje provode u ustanovi za rani i predškolski odgoj i obrazovanje treba biti dobro osmišljeno za djetetov uspješan rast i razvoj. Treba ispravno odgovoriti na sve djetetove potrebe, a kroz kineziološke aktivnosti se mogu zadovoljiti razne: potreba za kretanjem, sigurnošću, pripadanjem, druženjem, samoostvarenjem i sl. Dijete u predškolskoj dobi teži kretanju, ono ima potrebu skakati, trčati, igrati se i predškolska ustanova to treba osigurati.

Findak (1995) ističe da pozitivan utjecaj na razvitak dječjih sposobnosti se provodi kroz prethodno organizirane i pripremljene kineziološke aktivnosti u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Kako bi ih odgojitelji ispravno provodili treba poznavati procese aktivnosti, osobine i znanja djeteta. Neljak (2009) također, navodi da treba biti upoznat i s antropološkim obilježjima djece kao što su morfološka obilježja, razvitak motoričkih sposobnosti i motorike, funkcionalne sposobnosti, kognitivna obilježja, emocionalna obilježja, obilježja govora, obilježja informiranosti da bi bili u mogućnosti sigurno i učinkovito izvoditi aktivnosti. Dr. Ranko Rajović u knjizi „*Djeca bolje uče uz kineziologiju*“ H. Baureis i C. Wagenmanna (2015) ističe da su provedena brojna istraživanja u kojima je dokazano da aktivan način života tijekom djetinjstva pozitivno utječe na kognitivne sposobnosti i fizičko zdravlje djeteta te da razvija samopouzdanje.

Cilj ovog diplomskog rada je osvijestiti važnost provođenja kinezioloških aktivnosti od najranije djetetove dobi, istražiti stavove odgojitelja grada Splita i Splitsko-dalmatinske županije o provođenju kinezioloških aktivnosti. U prvom dijelu rada će se pažnja posvetiti sadržajima praćenja djece predškolske dobi. Na dalje će se prikazati značaj kinezioloških aktivnosti i objasniti organizacija kinezioloških aktivnosti u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja te na kraju dati rezultati i analiza provedene ankete.

2. DJECA BOLJE UČE UZ KINEZIOLOGIJU

Helga Baureis i Claudia Wagenmann (2015) u knjizi „Djeca bolje uče uz kineziologiju“ ističu da početkom 60-ih godina 20. stoljeća je George Goodheart poznati američki kiropraktičar postavio temelje kineziologije. Kineziologija je neagresivna i sveobuhvatna metoda, a doslovno znači „znanost o kretanju“. Svi procesi koji imaju cilj poboljšanja i unaprjeđenja zdravstvenog stanja, povećavanje mogućnosti razvoja ljudskih sposobnosti i osobina, zaustavljanje slabljenja organizma i sl. se proučavaju u kineziologiji (Mraković, 1997 prema Baureis i Wagenmann, 2015).

2.1. UČENJE KAO PRIRODAN PROCES KROZ KINEZIOLOGIJU

Helga Baureis i Claudia Wagenmann (2015) ističu da je učenje sposobnost koja je urođena u nama jednako kao i sposobnosti poput disanja, konzumiranja hrane ili spavanja. Također, ljudski mozak teži novim izazovima i želi učiti.

Promatrajući malo dijete, možemo uočiti kako njegova intrinzična motivacija prevladava u njegovom ponašanju. Ono uživa u novim iskustvima i stvarima te ih želi osjetiti svim svojim osjetilima. Kada je riječ o trčanju, skakanju ili vožnji bicikla dijete nezaustavljivo vježba kako bi razvilo odgovarajuće motoričke sposobnosti. U tim aktivnostima je izrazito bitna podrška roditelja ili odgajatelja jer se time jača povjerenje i povezanost s djetetom, a povjerenje je temelj svakog učenja. Djeca uče oponašanjem te istražuju svijet sa svojih pet osjetila te započinje onoga trenutka kako se uspostaviti veza sa svijetom.

2.2. KRETANJE NAS ČINI SRETNIMA

Baureis i Wagenmann (2015) kretanje ističu kao temelj za razvitak mozga što znači da za zdravo i sretno dijete je potrebno što više kinezioloških aktivnosti. Kineziološke aktivnosti podupiru cjelovito učenje jer pospješuju vezu između tijela i mozga kao i prirodan tok pokreta i energičnosti u tijelu. Autorice također ističu da se poboljšava sposobnost čitanja, razumijevanja pročitnog, računanja, primjene pravopisnih pravila i koordinacije različitih područja tijela.

Igranje i kretanje je u ljudskoj prirodi. Ono je osnovna potreba svakog djeteta i čovjeka i jako je bitno tu potrebu zadovoljiti. Djeca upoznaju svijet kroz različite igre. Također vježbaju, poboljšavaju i utemeljuju motoričke, psihičke, socijalne i emocionalne sposobnosti. Igranje djeci omogućuju proširivanje iskustvenog vidika, ostvarenje kreativnosti i pronalaženje rješenja za probleme na jednostavan način.

3. SADRŽAJI PRAĆENJA DJECE PREDŠKOLSKE DOBI

3.1. MOTORIČKA ZNANJA

Trajkovski (2022) navodi da motorička znanja (motoričke informacije i programi) zahtijevaju formirane „algoritme naredbi“ koji su pozicionirani u pripadajućim zonama središnjeg živčanog sustava. Uz pomoć „algoritmi naredbi“ moguće je ostvarivanje produktivnih motoričkih struktura kretanja i zaduženi su za aktivaciju i deaktivaciju raznolikih mišićnih skupina s obzirom na trajanje, redosljed i intenzitet nekog rada. Time se ostvaruje izvedba pojedine motoričke operacije.

Autorice Aleksandra Pejčić i Biljana Trajkovski (2018) tvrde da se sve motoričke kretnje mogu smatrati motoričkim znanjima te da njihova uspješna izvedba ovisi o načinu formiranja motoričkog programa tj. „algoritma naredbi“. Čimbenici o kojima ovisi formiranje motoričkih znanja su broj ponavljanja gibanja, kompleksnost strukture te razina osobina i sposobnosti pojedinca koji je dio procesa vježbanja. Većom razinom sposobnosti i osobina pojedinca te primjerenijoj namjeni metode učenja i vježbanja, ostvarivanje motoričkih programa je efikasnije.

Motoričke vještine odnosno znanja temeljna su za motorički razvoj i smatraju se sastavnim dijelom svih ljudskih kretanja, od svakodnevne tjelesne aktivnosti do specifičnih motoričkih znanja (Kirk i Rhodes, 2011., prema Trajkovski, 2022.). Sposobnosti u području temeljnih motoričkih vještina pridonose tjelesnom, kognitivnom i socijalnom razvoju djece i smatraju se temeljnim za aktivan život (Lubans i sur., 2010., slijedeći Trajkovski, 2022.). Sposobnost vježbanja pozitivno je povezana s dobrobitima za zdravlje, razinama tjelesne aktivnosti, tjelesnom spremom o kojoj ovisi zdravlje i percepcijom dječje sposobnosti vježbanja, a obrnuto je povezana sa sjedilačkim ponašanjem i statusom težine (prekomjerna tjelesna težina i pretilost) (Lubans i sur., 2010., prema Trajkovski, 2022.). Stoga je razina motoričkih sposobnosti prediktor tjelesne (ne)aktivnosti i posljedične pretilosti od djetinjstva do odrasle dobi. Istraživanja su pokazala da je sposobnost motoričkih vještina u djece rane i predškolske dobi prediktor ukupne tjelesne aktivnosti u budućem slobodnom vremenu i tjelesnoj aktivnosti (Kirk i Rhodes, 2011., prema Trajkovski, 2022.).

Prema Neljaku (2009), svi programski sadržaji za djecu predškolske dobi mogu se podijeliti u dvije široke kategorije. Prvu tvore „biotička motorička znanja, kineziološki prilagođena biotička motorička znanja i jednostavnije kineziološka motorička znanja, a drugu kineziološke igre“. Primjena svih navedenih motoričkih vještina u radu s djecom predškolske

dobi djeluje obostrano. Prvo značenje usmjereno je na informacijske značajke pokreta, budući da je cilj kretanja učenje mnogih motoričkih vještina, a drugo na transformacijske karakteristike pokreta, budući da je njihova realizacija u funkciji razvoja sposobnosti pojedinog djeteta.

3.1.1. BIOTIČKA MOTORIČKA ZNANJA

Trajkovski (2022) objašnjava da su biotička motorička znanja prirodna i spontana vrsta kretanja. To su „genetski motorički zapisi“ koje djeca instinktivno percipiraju od svog rođenja do treće svoje godine bez upute odraslih. Učenju raznih kinezioloških motoričkih znanja prethodi razvoj motoričkih znanja.

Trajkovski (2022 str. 27) također opisuje da motorička biotička znanja prema svojoj spontanoj biotičkoj funkciji omogućuju:

- *„svladavanje prostora (različiti načini puzanja, hodanja, trčanje, kojima se svladava prostor na različitim vrstama podloga, nagiba i smjerova),*
- *svladavanje prepreka (različiti načini provlačenja, penjanja, silaženja, skakanja, naskakanja, preskakanja, saskakanja, doskakanja kojima se svladavaju različite vrste okomitih, kosih i vodoravnih prepreka),*
- *svladavanje otpora (različiti načini dizanja, nošenja, potiskivanja, vučenja) kojima se svladavaju pasivni otpori objekata različitih masa i oblika te različiti te različiti načini pojedinačnih skupina tzv. nadvlačenja, potiskivanja i njihove kombinacije, kojima se svladavaju nepredvidive aktivne dinamičke sile suvježbača,*
- *svladavanje baratanja predmetima (različiti načini bacanja, hvatanja, ciljanja i gađanja, slaganja i rastavljanja predmeta različitog broja, oblika i masa u određenom prostoru i vremenu).“*

Kineziološki primjerena biotička motorička znanja kineziološki su zapravo kreirana biotička motorička znanja. Djeca ne mogu provesti ta znanja bez utjecaja odgojitelja ili neke druge odrasle osobe jer su to motoričke koncepcije gibanja koje su genetski nezapisane. Ona su s biomehaničkog stajališta dogradnja originalnim biotičkim gibanjima okrenuta prema osnovnim pokretima i strukturama sportskih gibanja. Zbog toga se u širem smislu zovu zadatcima prilagodbe ili pripremno motoričko znanje, a njihove koncepcije kretanja ovise o sportu o kojem se radi. Gledajući po zahtjevnosti izvođenja, prilagođena biotička motorina znanja nisu zahtjevni motorički zadatci. Jednostavnija kineziološka motorička znanja glavne su strukture gibanja određenih kinezioloških aktivnosti tj. Sportova koje djeca mogu savladati

samo uz pomoć odgojitelja, trenera, učitelja i sl. s djecom u predškolskoj sobi se takve aktivnosti odvijaju uz pomoć pomagala koja olakšavaju njihovo usvajanje.

3.1.2. KINEZIOLOŠKE IGRE

Neljak (2009) navodi da kineziološke igre kao dio programa koji se radi s djecom rane i predškolske dobi je vrlo značajan jer sadrži sve potencijale i pogoduje mnogostrukom razvoju djeteta i njegovoj ličnosti. Kineziološke igre zbog svog izrazito pozitivnog utjecaja na veliki broj motoričkih, funkcionalnih i morfoloških obilježja djeteta zauzimaju posebno i značajno mjesto.

3.1.3. MOTORIČKA DOSTIGNUĆA

Trajkovski (2022) objašnjava da motorička dostignuća znače spoj motoričkih znanja i sposobnosti. Ispoljava se kao sposobnost vježbača, tj. on ih u određenoj motoričkoj aktivnosti mora spojiti i maksimalno iskoristiti radi ostvarivanja što uspješnijeg rezultata (Pejčić i Trajkovski, 2018).

Zadatak osobe koja vježba je ostvarivanje što boljeg konačnog rezultata u određenoj motoričkoj aktivnosti te iskazivanje maksimuma. Analizom dobivenih rezultata ispituje se usvojenost određenih motoričkih znanja te sposobnost osobe koja vježba da što bolje iskaže tu usvojenost. Tada možemo vidjeti djetetov potencijal i razinu na kojoj je usvojio pojedinu motoričku strukturu.

Postoje testovi kojima se ispituju i provjeravaju motorička dostignuća te oni mogu sadržavati jedan ili više elemenata. Treba se prvo odrediti što se želi provjeriti da bi se izabrala količina elemenata. Pri izradi testova prvo se treba odrediti standard te nam oni služe kako bi mogli primijetiti djetetov napredak u određenoj dobi. Neka motorička dostignuća se ne mogu provjeriti testovima te je onda potrebno provesti poligon. Prije postavljanja i pripremanja poligona treba obratiti pozornost da on bude logična cjelina kako bi dobili podatke o razini motoričkih dostignuća koje smo htjeli ispitati. Tijekom razrade poligona trebaju se dobro isplanirati zadatci, kojim redoslijedom će se postaviti, na koji način će se izvesti zadatci i na kojoj udaljenosti će se nalaziti.

3.2. KINANTROPOLOŠKA OBILJEŽJA DJECE

Kinantropološka obilježja označavaju motorička, funkcionalna i morfološka obilježja koja su objekt istraživanja u kinantropiji koja ima namjeru proučiti povezanost raznih sposobnosti i bioloških karakteristika i utemeljiti varijabilnost funkcionalnih i motoričkih

sposobnosti, sastava i građe tijela, zdravstvenih pokazatelja u populacijskim skupinama koje se međusobno razlikuju u odnosu na nivo svakodnevnih aktivnosti (Mišigoj-Duraković, 2002 prema Trajkovski 2022). Praćenje razvoja djeteta predškolske dobi podrazumijeva cjelokupno praćenje i poznavanje njegovih motoričkih, spoznajnih, govornih, socioemocionalnih i drugih osobina u pojedinoj dobi, tj. Prate se osobine dobi kako bi se uspješno mogao poticati optimalan razvoj. Poznavanje osobina dobi omogućava bolje planiranje, praćenje i vrednovanje različitih čimbenika koji utječu na razvoj djeteta.

3.2.1. MORFOLOŠKA OBILJEŽJA

Pejčić i Trajkovski, (2018) navode da su „morfološke karakteristike odgovorne za procese rasta, diferencijaciju tkiva i funkcionalno sazrijevanje.“

Neljak (2009) navodi da pod utjecajem raznih intrauterinih i postnatalni genetskih faktora u predškolskom uzrastu djeteta poprima određena morfološka obilježja. Procesi osifikacije i muskulizacije utječu na morfološke promjene. Osifikacija je proces kojim se razvija koštano tkivo, a muskulizacija je proces kojim se razvijaju mišićna vlakna koji se događa zbog povećanja strukture i mase mišića.

Trajkovski (2022) ističe da je prostor morfoloških dimenzija tijela određen s četiri latentne dimenzije: „longitudinalna dimenzionalnost“ skeleta objašnjena kroz mjere kao što su npr; duljina ruku, duljina nogu, visina tijela i sl, „transverzalna dimenzionalnost“ skeleta objašnjena je mjerama kao što su npr; bikristalni raspon, dijametar šake, lakta, koljena, stopala, ručnog zgloba; voluminoznost i težina tijela su definirane mjerama težine tijela, opsezima udova i tijela te potkožno masno tkivo koje objašnjavaju mjere kožnih nabora. Pod djelovanjem vanjskih čimbenika kao što su tjelesna aktivnost i prehrana, najveće promjene su moguće u dimenziji masnog tkiva, u masi i volumena tijela, a skoro su zanemarive u dimenzionalnosti skeleta, izrazito njegovog longitudinalnog dijela. Prema rezultatima mnogobrojnih studija rasta u visinu neaktivne djece u usporedbi s djecom uključenom u sportski trening, redovito sustavno tjelesno vježbanje nema utjecaja na visinu tijela (Malina, 1993; Malina i Bouchard, 1991 prema Trajkovski, 2022).

3.2.2. MOTORIČKE SPOSOBNOSTI

Motoričke sposobnosti se opisuju kao sposobnosti koje determiniraju potencijal pojedinca u izvođenju motoričkih radnji, tj; složenijih i onih jednostavnijih voljnih kretnji koje se događaju djelovanjem skeletnih mišića (Sekulić i Metikoš, 2007 prema Trajkovski, 2022). One utječu na to kakve pokrete i kretanje će dijete izvesti (brze, spretne, precizne) te znače

osnov za razvoj i savladavanje određenih vrsta pokreta i motoričkih vještina (Petz, 1992 prema Trajkovski, 2022). Dijete pri rođenju ima razne sposobnosti no one su samo potencijal koji se tek treba razviti. Determinirane su faktorima koji su nasljedni, ali također ovise i o standardima i uvjetima u kojima dijete raste te se na te sposobnosti može djelovati vježbanjem i učenjem do mjere koju dozvoljavaju urođene granice (Starc i ur., 2004 prema Trajkovski, 2022).

Važno je razvijati i unaprjeđivati motoričke sposobnosti od najranije dobi kao što su ravnoteža, koordinacija, fleksibilnost, snaga, brzina i preciznost jer razvitkom tih sposobnosti dijete će moći bolje rješavati i izvoditi motoričke zadatke te će si time omogućiti uspješno kretanje. Neljak (2009) objašnjava da se motoričke sposobnosti prirodno nadovezuju s ostalim sposobnostima jer se sposobnosti kod djece ne razvijaju odvojeno već integrirano. Sposobnosti hvatanja, podizanja i držanja predmeta su sposobnosti koje se najranije primjećuju kod djeteta. Ove sposobnosti jako su bitne jer znače da uz slušanje i gledanje dijete ima dodatan način učenja i istraživanja svijeta.

U prve tri godine života motorički razvoj djeteta je vrlo intenzivan. Između treće i šeste godine je i dalje vrlo intenzivan, no ne odvija se jednakomjernom brzinom. Motorički razvoj u prve dvije godine ima glavnu ulogu u razvoju djetetovih intelektualnih sposobnosti. Dijete koje je motorički sposobnije će lakše doći do informacija u svijetu koji ga okružuje. Djeca predškolske dobi pretežno barataju sa svim vrstama osnovnih prirodnih kretanja, ali nisu u mogućnosti izvesti precizan pokret ni spremna na aktivnosti koje traju duže vremena. Tijekom života rastom i razvojem se kod djeteta razvijaju i osnovna motorička gibanja (bacanje, puzanje, hodanje, trčanje, provlačenje, kotrljanje i dr.). Usvajanje tih gibanja utječe na organe i organske sustave, što sve zajedno ima pozitivan učinak na njihov rast i razvoj.

Motoričke sposobnosti najučinkovitije je razvijati kroz igru koju vole. Potrebno je da djeca budu dovoljno dugo u motoričkoj aktivnosti kako bi određena aktivnost (igra) osigurala kvalitetan dugoročan stimulans svih motoričkih sposobnosti. Unapređenjem biotičkih motoričkih znanja se najbolje može utjecati na razvoj i usavršavanje motoričkih sposobnosti.

3.2.3. FUNKCIONALNE SPOSOBNOSTI

Neljak (2009) opisuje da je dob rasta i razvoja obilježena nizom promjena u funkcionalnoj sposobnosti. Velike su koliko i u morfološkom i motoričkom prostoru, ali su manje jasno vidljive. Zbog toga je praćenje njihova razvoja često neopravdano zasjenjeno morfološkim i motoričkim razvojem djece predškolske dobi.

4. KINEZIOLOŠKE AKTIVNOSTI

4.1. VAŽNOST KINEZIOLOŠKIH AKTIVNOSTI ZA DJECU PREDŠKOLSKE DOBI

Trajkovski (2022) objašnjava da je rano i predškolsko životno razdoblje pogodno vrijeme za razvoj cijelog kinantropološkog sustava i vrijeme za povećanje fonda biotičkih motoričkih znanja djece. „Naime, tijekom ranog i predškolskog razvojnog perioda odvija se cjelokupan motorički razvoj djece, on je tada najintenzivniji i najpotpuniji te se više nikada kasnije u životu ne javlja u tim razmjerima. Rani i predškolski period se ujedno smatra i optimalnim periodom cjelokupnog motoričkog razvoja djece“ (Berk, 2008 prema Trajkovski, 2022). Bavljenje sportskim aktivnostima djeci omogućuje razvijanje samoregulacije ponašanja, usvajanje radnih navika, na kognitivnom planu poboljšava koncentraciju, razvija emocionalnu kontrolu te omogućuje razvijanje vještina timskog rada i suradnje u situacijama grupnih sportova.

Današnja djeca sve manje zadovoljavaju prirodnu potrebu za kretanjem jer im se ta potreba zamjenjuje aktivnostima sljedećeg tipa (TV, video, PlayStation...). Istraživanja pokazuju da veliki broj djece provodi previše sati ispred televizora te da je nužno te sate zamijeniti kretanjem (Dietz i Gormaker, 1985 prema Trajkovski, 2022). Sjedeći način života od najranije dobi može dovesti i predstavljati veliku ugrozu za razvoj debljine, a gojazna djeca imaju povećane prilike za metaboličke poremećaje i oboljenja srčanožilnog sustava tijekom života (Campbell i sur., 2001 prema Trajkovski, 2022). Važno je razvijati funkcionalne sposobnosti već kod djece predškolske dobi. Kretanjem će utjecati na smanjenje rizika razvoja pretilosti, a djeca boljih funkcionalnih sposobnosti već u dobi od pet godina imat će niže vrijednosti krvnog tlaka (Hofman i sur., 1987 prema Trajkovski, 2022).

Kineziološki programi koji se provode zbog djece predškolske dobi trebaju omogućiti ispravan rast, razvoj i zdravlje svakog djeteta. Dobro osmišljeni programi sportskih aktivnosti nepobitno će pridonijeti kognitivnom, socijalnom i emocionalnom razvoju djece predškolske dobi (Hraski i Živčić, 1996). Kineziološkim aktivnostima dijete pridonosi što boljem razvitku većih mišića, povećanom radu dišnih sustava i organa i razvitku središnjeg živčanog sustava (Ivanković, 1978 prema Štrukelj, 2021). Bilo kakvim tjelesnim aktivnostima dijete ispunjava svoju potrebu za kretanjem i igrom, uči se upornosti, sportskom ponašanju, stvara identitet i oblikuje vlastiti identitet.

4.2. NEGATIVAN UČINAK NA DJETETOV RAZVOJ IZOSTANKOM KINEZIOLOŠKIH AKTIVNOSTI

Rano i predškolsko doba je najidealnije vrijeme za pozitivan utjecaj na razvoj i rast djeteta. Ono što dijete ne naučimo i što ne savlada u toj dobi, kasnije će biti mnogo teže nadomjestiti i nadoknaditi slabije motoričke sposobnosti i opće zdravlje djeteta (Prskalo i Sportiš, 2016).

Dr. Ranko Rajović u predgovoru koji je napisao u knjizi „Djeca bolje uče uz kineziologiju“ navodi da fizička aktivnost ima veliku ulogu u prevenciji kroničnih bolesti. Tvrdi da je dokazano da djeca koja imaju slabiju kondiciju te koja se ne bave često fizičkim aktivnostima imaju manji volumen pojedinih struktura velikog mozga, što rezultira slabijim rezultatima u zadacima kognitivne kontrole i memorije.

Rajović (2015) također ističe da današnja djeca uglavnom slobodno vrijeme troše pred ekranima, zarobljena u „virtualnom svijetu“. Mora se spoznati činjenica da ljudski organizam, gleda li se evolucijski je sukladan vremenu koje prethodi paleolitiku te ima vrlo zahtjevan zadatak da ljudski organizam zadrži u homeostazi s vremenima koja se rapidno mijenjaju. Za vrijeme različitih longitudinalnih istraživanja dokazalo se da djeca u grupi koja obavljaju redovite fizičke aktivnosti u usporedbi s djecom iz kontrolne grupe imaju bolje kognitivne rezultate kao i anatomiju mozga. Sva istraživanja su dokaz da je mozak jako osjetljiv i plastičan na čimbenike životnog stila. Iz toga razloga je jako bitno naglasiti i nastaviti naglašavati veliku važnost fizičke aktivnosti.

4.3. ULOGA ODGOJITELJA

Odgovitelji su prve osobe koje realiziraju kineziološke aktivnosti te su organizatori, nositelji i rukovoditelji u tjelesnom i zdravstvenom odgojno-obrazovnom dijelu i imaju veliki utjecaj na ostvarivanje navika tjelesnog vježbanja i pozitivnom stavu prema fizičkim aktivnostima (Prskalo, Findak, Neljak, 2007 prema Prpić, 2020). Odgovitelji su kompetentni za uvrstiti tjelesnu aktivnost u rad te razviti motoričke sposobnosti i promovirati djeci zdrav način života. Findak (1995) navodi da gledajući ulogu odgojitelja s aspekta zahtjeva koji proistječu iz realizacije cilja i zadaća kinezioloških aktivnosti, treba ustvrditi da njegov poziv nije samo prednost nego i obveza. Uloga odgojitelja u realizaciji cilja i zadaća, dolazi iz potrebe da ispred svega bude čovjek. To jest osoba koja mora biti svjesna svoje uloge u razvoju djece. Odgovitelj treba poslužiti djeci kao primjer. Ako se želi izazvati u djetetu ljubav prema tjelesnom vježbanju ili bilo kojoj fizičkoj aktivnosti treba se i sam poštovati rad i biti primjerena ponašanja.

5. ORGANIZACIJA KINEZIOLOŠKIH AKTIVNOSTI U USTANOVAMA RANOG I PREDŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA

Pejčić i Trajkovski (2018) ističu da iako je aktivnost jedinstvena cjelina, zbog različitosti zadataka, sadržaja i organizacije u pojedinim dijelovima aktivnosti obično se dijeli u nekoliko dijelova koji čine strukturu sata/aktivnosti:

1. Uvodni dio aktivnosti, traje 3-5 minuta (oko 10% od raspoloživog vremena).
2. Pripremni dio aktivnosti, traje 7-10 minuta (oko 15-20% od raspoloživog vremena).
3. Glavni dio aktivnosti, traje 25-30 minuta (oko 60-70% raspoloživog vremena).
4. Završni dio aktivnosti, traje 3-5 minuta (oko 10% od raspoloživog vremena).

Struktura aktivnosti može se smatrati samo pomoćnim sredstvom za uspješnu pripremu i organizaciju tjelesne aktivnosti, kako bi odgajatelji pravilno odabrali optimalne sadržaje, opterećenja, oblike rada, metode i nastavna sredstva za postizanje željenih ciljeva i zadataka. Uspjeh aktivnosti također ovisi o osposobljenosti i pripremljenosti odgojitelja, njegovoj kreativnosti i sudjelovanju. Priprema rada počinje izradom globalnog i operativnog plana i rasporeda, koji unaprijed određuju koje će se cjeline i teme obraditi kada je glavni aktivnosti. Na temelju toga, te postavljenih ciljeva i zadataka, odabire se sadržaj za ostatak aktivnosti.

5.1. UVODNI DIO AKTIVNOSTI

Cilj: Osiguranje neophodnih pretpostavki za rad, tj. fiziološka, emocionalna i organizacijska priprema odgojitelja/djece.

Zadatci:

Antropološki: Djecu treba postupno funkcionalno pripremiti za povećane napore na aktivnosti primjenom različitih dinamičkih kretanja koja utječu na povećanje funkcije kardiovaskularnog, respiratornog i živčanog sustava te na jačanje mišića i razvoj cjelokupne motorike.

Obrazovni: Utjecati na povećanje fonda motoričkih znanja i postignuća.

Odgojni: Stvoriti ugodno raspoloženje i motivirati djecu za rad.

Sredstva (sadržaji): Jednostavne i dinamičke aktivnosti s pravilnim izmjenama napora i odmora koje ne zahtijevaju preveliku koncentraciju pozornosti. To mogu biti: trčanje sa zadatcima, figurativna trčanja, trčanje s poskocima, skokovima, preskakanjima, dinamične elementarne igre, jednostavne momčadske igre, poznati i jednostavni elementi plesnih struktura.

Organizacija: Na početku aktivnosti djecu treba okupiti i organizirati, najaviti cilj i prijeći na ostvarivanje sadržaja. Najčešće se koristi frontalni oblik rada te različite formacije (kolone, vrste, slobodna formacija).

5.2. PRIPREMNI DIO AKTIVNOSTI

Cilj: Opće pripremnim vježbama pripremiti djecu za veća opterećenja i rješavanje zadataka u glavnom dijelu aktivnosti te osiguranje uvjeta za pravilno držanje tijela.

Zadatci:

Antropološki: Funkcionalno pripremiti aparat za kretanje za daljnje napore, pojačati kretanja i čvrstinu zglobova, jačati elemente kretanja, smanjiti živčano-mišićnu napetost i utjecati na pravilno držanje tijela.

Obrazovni: Motoričko učenje, odnosno usavršavanje motoričkog funkcioniranja u smislu kvalitetnog oblikovanja pokreta te učenje o značenju opće pripremnih vježbi za pravilno držanje tijela.

Odgojni: Razvijati čar za radom, disciplinu, ustrajnost u radu i autonomiju.

Sredstva (sadržaji): Osnovna su sredstva ovog dijela aktivnosti pripreme vježbe, a kao sredstva se mogu upotrijebiti i jednostavniji elementi estetske i ritmičke gimnastike. Pripreme vježbe imaju cilj funkcionalno osposobiti aparat za kretanje pa je njihov glavni cilj usmjeren na zglobove i mišiće.

Organizacija: Opće pripreme vježbe najčešće se izvode u frontalnom obliku rada u različitim formacijama što ovisi o broju djece i raspoloživom prostoru. Bez obzira na formaciju, djeca moraju imati dovoljno mjesta za slobodno izvođenje pokreta, naročito, ako se vježbe izvode sa spravama ili na spravama. Pri odabiru opće pripremnih vježbi potrebno je voditi brigu o dobi djece, o njihovoj dinamičnosti i o izmjeni rada i odmora.

5.3. GLAVNI DIO AKTIVNOSTI

Cilj: Stvaranje adekvatnih kriterija za realizaciju postavljenih zadataka primjenom sadržaja propisanih skupine u vrtiću.

Zadatci:

Antropološki: Osnažiti rast i razvoj te djelovati na ujednačen odnos između pojedinih dijelova tijela. Pozitivno utjecati na motoričke sposobnosti i povećanje značajki kardiovaskularnog, endokrinog i respiratornog sustava.

Obrazovni: Usvajanje i usavršavanje različitih biotičkih i motoričkih znanja te poboljšanje motoričkih postignuća i teoretskih znanja potrebnih za razumijevanje svrhe vježbanja, načina vježbanja i pravila primjene pojedinačnih aktivnosti u svakodnevnom životu.

Odgojni: Djelovati na razvitak pozitivnih osobina ličnosti i formaciju pozitivnih stajališta djece prema kineziološkim aktivnostima.

Sredstva (sadržaji): Programom su utvrđeni sadržaji glavnog dijela sata koji se dijele na „A“ dio glavnog dijela aktivnosti, u trajanju od 2/3 ukupnog vremena glavnog dijela sata i „B“ dio sata koji iznosi 1/3 vremena.

U „A“ dijelu glavnog dijela aktivnosti primjenjuju se ova kretanja i aktivnosti:

- biotička motorička znanja (prirodni oblici kretanja)
- igre
- plesne strukture

U „B“ dijelu glavnog dijela aktivnosti se najčešće koriste igre, i to elementarne, štafetne, momčadske i sportske igre koje su prilagođene dobi djece (rukomet, odbojka i sl.) te raznovrsni poligoni.

Organizacija: Nakon pripremnog dijela aktivnosti treba prijeći na ostvarivanje zadataka u glavnom dijelu aktivnosti. Prije samog ostvarivanja treba što više djece uključiti u pripremanje prostora za vježbanje. Djeca se zatim raspoređuju u različite formacije te slijedi najava zadataka objašnjenje i demonstracija. Tada se prelazi na realizaciju.

Odgajatelj u svakom trenutku treba imati pogled nad svim vježbačima kako bi mogao kontrolirati rad i ispravljati pogreške. Tranzicija s jednog zadatka na drugi mora biti brz, a najbolje ga je organizirati izmjenama u smjeru kazaljke na satu.

U „B“ dijelu aktivnosti najčešće se koriste aktivnosti natjecateljskog karaktera, one mogu izraziti odgojnu vrijednost.

5.4. ZAVRŠNI DIO AKTIVNOSTI

Cilj: Smiriti organizam u fiziološkom, intelektualnom i emocionalnom pogledu primjenom sadržaja-sredstva u kojima prevladavaju mirnije aktivnosti.

Zadaci:

Antropološki: Utjecati na razvoj pojedinih osjetila, ritma i smanjenje rada svih fizioloških funkcija, osobito kardiovaskularnog i respiratornog sustava.

Obrazovni: Usvajanje i usavršavanje onih motoričkih znanja koja su vezana uz sadržaje pomoću kojih utječemo na razvoj opće koordinacije i fleksibilnosti te na stjecanje znanja o očuvanju i unapređenju zdravlja pojedinca i njegove okoline.

Odgojni: Razvijanje higijenskih navika i formiranje pravilnih stajališta prema kontroli osobne higijene i samokontrole zdravlja, razvijanje radnih navika, smisla za red, točnost, kritičnost i samokritičnost.

Sredstva (sadržaji): Tjelesne aktivnosti manjeg intenziteta i sporijeg tempa. To su npr. lagana hodanja, elementarne igre mirnijeg karaktera, vježbe postrojavanja, razgovora o održanoj aktivnosti, a gdje postoje uvjeti, uporaba tuševa, pranje ruku i sl.

Organizacija: Završni dio aktivnosti započinje zauzimanjem određene formacije te objašnjavanjem i demonstriranjem zadataka (po potrebi). Nakon toga se prelazi na ostvarivanje, a na kraju aktivnosti izvodi se postrojavanje i organizirano se napušta prostor za vježbanje.

6. KINEZIOLOŠKI SADRŽAJI ZA DJECU PREDŠKOLSKE DOBI

6.1. IGRE

Igra je najdragocjenije bogatstvo u djetinjstvu, ali i neiscrpna riznica početnih životnih radosti i znanja. Zbog toga djetetu ništa i nitko ne može nadomjestiti igru. U elementarnoj igri djeca se uče ustrajnosti i razvijaju samopouzdanje, prijateljstvo, poštenje, smjelost i hrabrost (Koritnik, 1970, prema Trajkovski, 2022.). To je uvjet sretnog djetinjstva (Malašević i Milijević, 1983, prema Trajkovski 2022). To je najautonomnija čovjekova aktivnost, jer ga prati od rođenja do starosti. Stoga igra važnu ulogu u odrastanju i životu svakog djeteta te postaje sastavni dio njihove pripreme u kojoj će igra biti jedan od oblika ljudske aktivnosti, a ujedno mu omogućiti i odmor (Findak i sur. 2000 prema Trajkovski 2022).

Igra je ključni oblik aktivnosti za djecu. Najbolja je za tjelesni i psihički razvoj djeteta – ispunjava djetetov život i predstavlja djetetovu glavnu aktivnost. Igra ga potiče na traženje, otkrivanje, ispitivanje i vježbanje. Igre su djeci ogromna potreba, konkretan i pun užitak u njihovom životu te nezamjenjiv alat za njihov razvoj u svim aspektima. Ima veliki značaj za rast i obrazovanje djece. U igri dijete zadovoljava svoju potrebu za druženjem s vršnjacima, zadovoljava svoju znatiželju i olakšava si socijalnu interakciju jer u igri dijete razvija svoje sposobnosti i pomaže mu u socijalnoj interakciji (Malešević i Milijević, 1983, prema Trajkovski, 2022).

6.1.1. ELEMENTARNE IGRE

Trajkovski (2022) naglašava da su elementarne igre u uvodnom i završnom dijelu aktivnosti jednostavnih su pravila, dinamičkog karaktera i utječu na vedro raspoloženje. Zasnivaju se na pokretima: hodanju, trčanju, puzanju, skakanju, nošenju, bacanju, hvatanju, održavanju ravnoteže i sl. U elementarnim igrama razvija se spretnost, okretnost, brzina i snalažljivost.

Postoje razne vrste elementarnih igara i odabiru se shodno cilju koji se želi postići u određenom dijelu aktivnosti. Postoje: elementarne igre trčanja (Lovice u paru, Zagrlj prijatelja, Ribar Miki...), elementarne igre skakanja (spas preskokom raznožno, spas preskakanjem vijače, zmija...), elementarne igre vučenja i potiskivanja (Vlakić, Uhvati konjića, U provaliju...), elementarne igre dizanja i nošenja (Tko će prije napuniti košaricu, Kariola, Skupljanje papirića...), elementarne igre bacanja i hvatanja (Spas dodana lopta, Ribice, Lopta u zraku...), elementarne igre gađanja i ciljanja (Grudanje, Rušenje tornja...), elementarne igre dinamičkog karaktera (Mačke i miševi, Glazbeni krugovi, Trčanje s provlačenjem, Cure love

dečke...), elementarne igre mirnijeg karaktera (kralj tišine, Vrući krumpir, Najbolji kip, Kako se zoveš...).

6.1.2. ŠTAFETNE IGRE

Štafetne igre spadaju u jednostavnije motoričke aktivnosti. Upravno ta stavka olakšava djeci različitih sposobnosti da se svi ravnopravno uključe u ovu tjelesnu aktivnost. U štafetnim igrama djeca se dijele u više skupina koje se natječu usporedno rješavajući isti zadatak navodi Trajkovski (2022).

Primjeri štafetnih igara:

1. Djeca su u kolonama. Trče do označenog mjesta, sjednu i zatim se trčeći natraške vrate na mjesto.
2. Djecu podijelimo u više kolona. Zadatak djece je trčati (poskakivati, hodati četveronoške i sl.) do označenog mjesta i vratiti se na svoje mjesto. Kad dodirnu dijete koje se u koloni iza njega, tek tada sljedeće dijete može krenuti.
3. Prenošenje lopte – na udaljenosti od 10 m nacrtan je krug (ili postavljen obruč). Dijete s loptom trči do kruga, sjedne u njega, diže se i vraća na mjesto.
4. Štafeta s preprekama. Djeca su u kolonama. Na odgajateljev znak prvo trče do obruča koji prelaze, nastavljaju do užeta koje preskaču, trče do lopte koju bacaju na zid i koju moraju uhvatiti, a zatim se vraćaju u kolonu.
5. „Gusjenice“. Djeca su podijeljena u kolone i sjede na podu držeći se rukama oko struka i rade „gusjenicu“. Zadatak svake kolone je što prije prijeći označenu crtu, a da pritom „gusjenica“ ostane cijela. Postoje još razne štafetne igre koje se mogu provesti s djecom predškolske dobi te se i ove spomenute mogu modificirati i prilagoditi mogućnostima i potrebama djece.

6.1.3. EKIPNE IGRE

Momčadske ili ekipne igre su vrsta elementarnih igara koje uključuju organiziranu ekipu ili ekipu koja se suprotstavlja drugoj momčadi ili ekipi te nemaju osobine sportskih detalja tj. nemaju razrađena pravila do najsitnijih detalja. Ove igre traže kompetencije pri rješavanju raznih motoričkih zadataka, kao i jaku koordinaciju pokreta s time da prevladavajući pokreti nisu automatizirani. Ove igre se ne sugeriraju za rad s djecom rane i predškolske dobi sve dok djeca ne razviju samopouzdanje, ali i povjerenje u sebi bliske osobe (prijatelje, odgojitelja).

Važno se fokusirati na interese djece te unaprjeđenjem njihovih sposobnosti pomalo se mogu u igru ubacivati dijelovi natjecanja u igri. Kad djeca počnu shvaćati igru i pravila tada se mogu u rad uvoditi ekipne igre (Rašidagić, 2012 prema Trajkovski 2022).

Primjeri ekipnih igara:

1. Pronađi predmet

Djeca su podijeljena u dvije ekipe, odgojitelj svakoj grupi pokaže broj predmeta za koji smatra da je odgovarajući za dob djece da im može upamtiti i pronaći. Ekipe koje prva nađe sve predmete je pobjednik.

2. Povlačenje konopa

Djeca su podijeljena u dvije ekipe, a u igri istodobno sudjeluju sva djeca iz svake ekipe. Na svakoj strani konopa nalazi se jedna ekipa. Na znak odgojitelja potežu konop nastojeći prevući protivničku ekipu na svoju stranu.

3. Trka u vrećama

Djeca su podijeljena u ekipe i stoje u redu jedan po jedan, iza startne linije. Prvo dijete u svakoj ekipi stoji u vreći koju drži rukama. Na znak odgojitelja djeca skačući kreću prema cilju udaljenom 15 m od starta. Dijete koje stigne na start predaje vreću sljedećem djetetu koje ponavlja isti postupak.

6.1.4. SPORTSKE IGRE

Sportske igre su sve vrste tjelesne aktivnosti koje imaju natjecateljsku svrhu. Ove igre zahtijevaju dobro razvijenu koordinaciju, sposobnost rješavanja raznih često nepredvidivih motoričkih zadataka. Igrači moraju izvoditi razne automatizirane atletske aktivnosti tijekom utakmica i treninga. Za djecu rane i predškolske dobi igra je pojednostavljena, a pravila i rekviziti promijenjeni.

Primjeri sportskih igara:

1. Nogomet

2. Rukomet

3. Košarka

4. Odbojka

7. METODE RADA

7.1. CILJ I HIPOTEZE ISTRAŽIVANJA

Cilj istraživanja je bio ispitati stavove i gledišta odgojitelja grada Splita i ostatka Splitsko-dalmatinske županije s ciljem ostvarivanja što boljeg razumijevanja utjecaja koji podržavaju ili sprječavaju organizaciju i provedbu kinezioloških aktivnosti s djecom rane i predškolske dobi.

Hipoteza 1: Ustanove ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja nisu dovoljno opremljene za kvalitetno provođenje kinezioloških aktivnosti sa djecom rane i predškolske dobi.

Hipoteza 2: Stavovi i gledišta odgojitelja u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja su da djeca današnjice trebaju više vremena provoditi u kineziološkim aktivnostima.

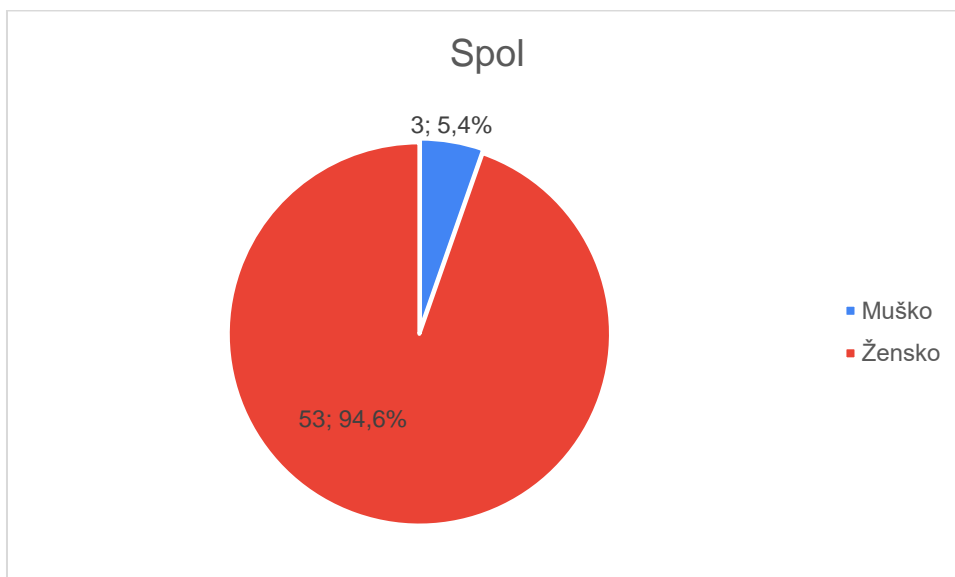
Hipoteza 3: Odgojitelji s većim brojem godina radnog staža rjeđe provode kineziološke aktivnosti (uvodni, pripremni, glavni A, glavni B i završni dio).

7.2. METODOLOGIJA

Podaci su prikupljeni anketnim upitnikom izrađenim u Google Formsu u kolovozu 2023. godine. Prikupljeni podaci obrađeni su MS Excelom te statističkim alatom IBM SPSS Statistics. Pri opisivanju varijabli korištene su apsolutne i relativne frekvencije. Rezultati su prikazani grafički i tabelarno.

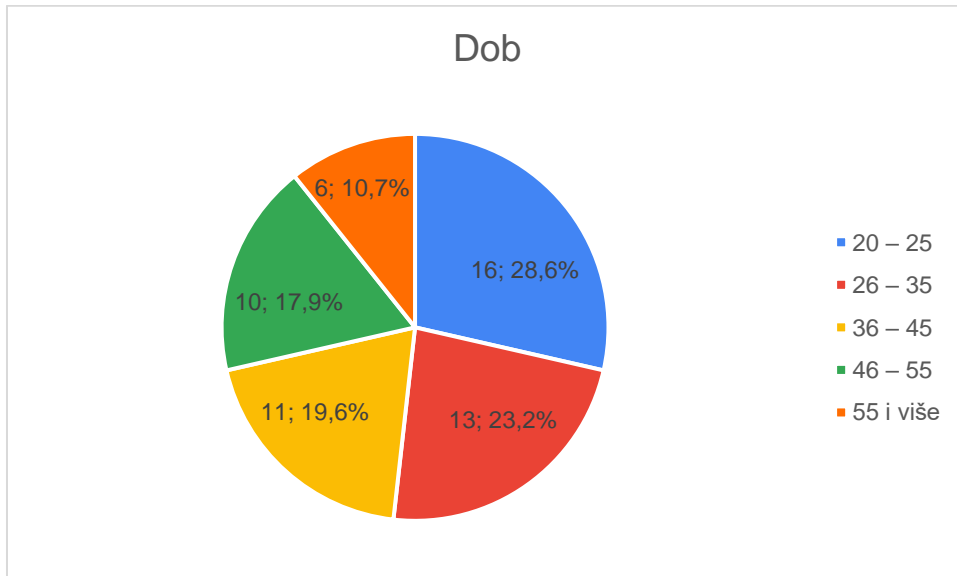
7.3. ANALIZA UZORKA

U istraživanju je sudjelovalo ukupno 56 odgojitelja grada Splita i ostatka Splitsko-dalmatinske županije, od čega u velikoj većini osobe ženskog spola, njih 94,6% (Grafikon 1).

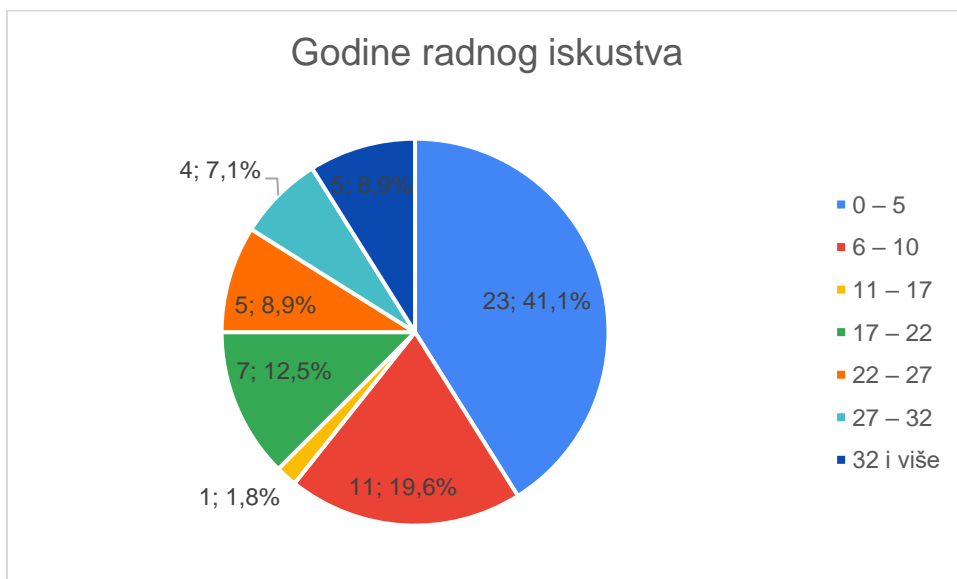
Grafikon 1: Struktura uzorka prema spolu

U uzorku su zastupljeni ispitanici svih dobnih skupina. Najveći broj ispitanika pripada dobnoj skupini od 20-25 godina, njih 28,6%, zatim 23,2% pripada dobnoj skupini od 26-35 godina, 19,6% skupini od 36-45 godina, 17,9% skupini od 46-55 godina dok 10,7% ispitanika ima 55 i više godina (Grafikon 2).

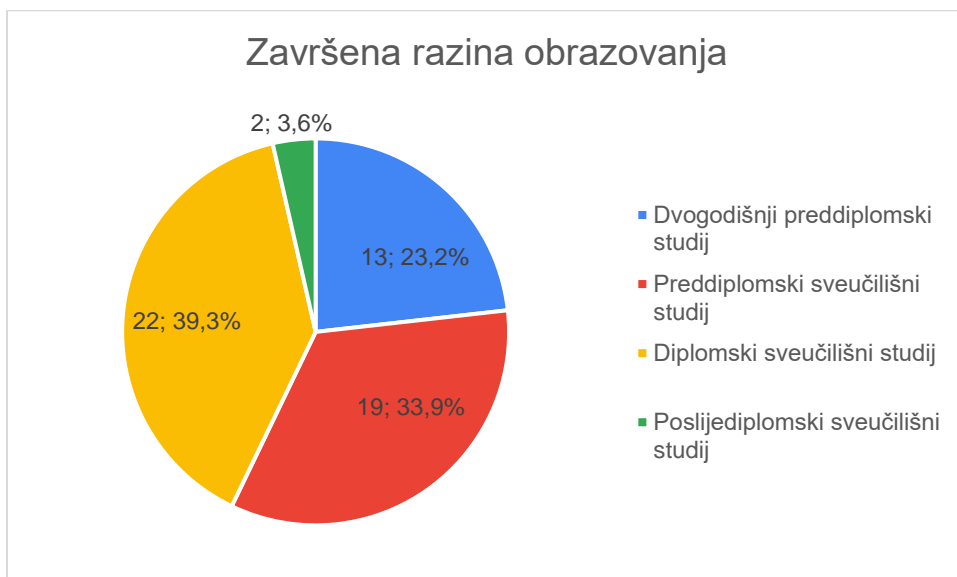
Grafikon 2: Struktura uzorka prema dobi

Veliki broj ispitanika ima 10 ili manje godina radnog iskustva, njih 60,7%. U uzorku prevladavaju ispitanici koji imaju do 5 godina iskustva, njih 41,1%, zatim ispitanici koji imaju 6-10 godina iskustva, njih 19,6%. Od 11-22 godine radnog iskustva ima 14,3% ispitanika, od 22-32 godine iskustva ima njih 16% dok 8,9% ispitanika ima 32 i više godina radnog iskustva (Grafikon 3).

Grafikon 3: Struktura uzorka prema godinama radnog iskustva

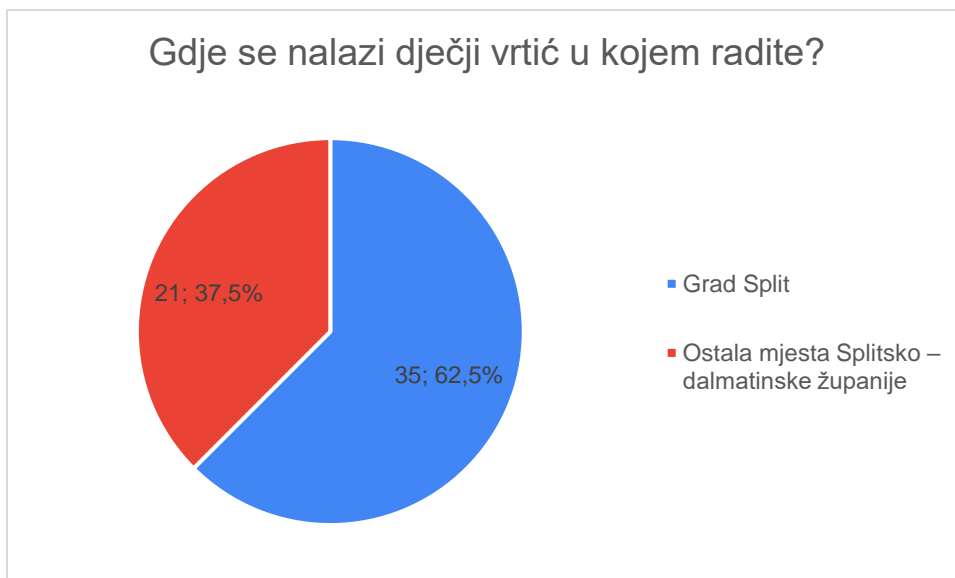
Najveći broj ispitanika, njih 39,3% ima završen diplomski sveučilišni studij te 33,9% preddiplomski sveučilišni studij. Nešto manji broj, njih 23,2% ima završen dvogodišnji preddiplomski studij dok 3,6% ispitanika ima završen poslijediplomski sveučilišni studij (Grafikon 4).

Grafikon 4: Struktura uzorka prema završenoj razini obrazovanja

Gotovo dvije trećine ispitanika, njih 62,5%, radi u dječjim vrtićima na području grada Splita dok ostalih 37,5% radi u dječjim vrtićima u ostalim mjestima Splitsko-dalmatinske županije (Grafikon 5).

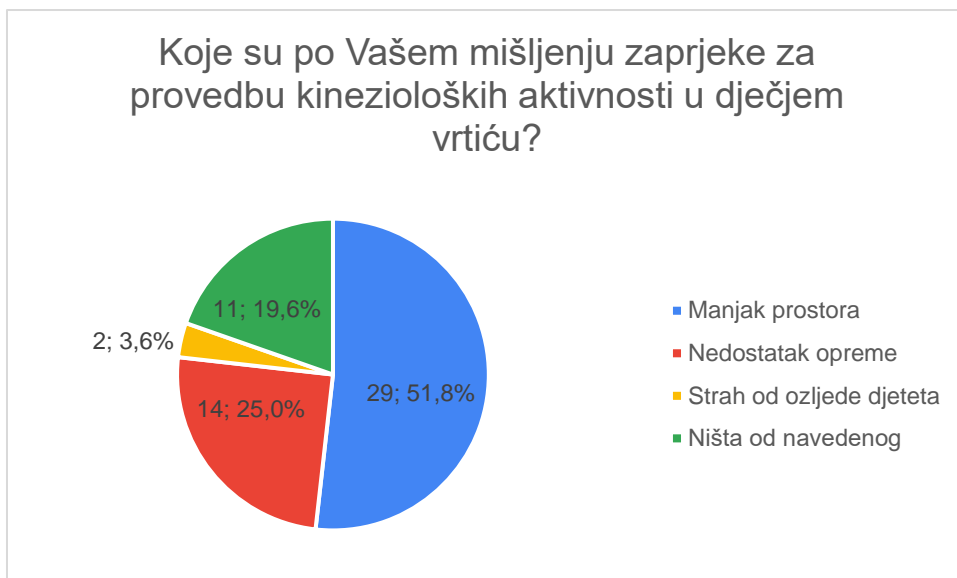

Grafikon 5: Struktura uzorka prema lokaciji vrtića

7.4. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

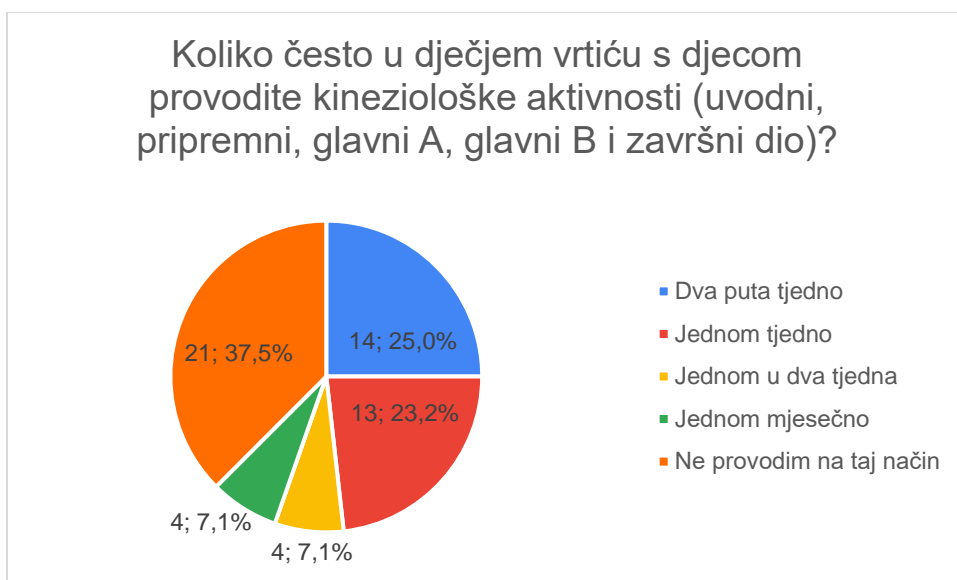
U nastavku rada slijede rezultati istraživanja, odnosno stavovi i gledišta odgojitelja grada Splita i ostatka Splitsko-dalmatinske županije u svrhu ostvarivanja što boljeg razumijevanja utjecaja koji podržavaju ili sprječavaju organizaciju i provedbu kinezioloških aktivnosti s djecom rane i predškolske dobi.

Više od polovine ispitanika, točnije njih 51,8%, smatra da je najveća zapreka za provedbu kinezioloških aktivnosti u dječjem vrtiću manjak prostora. Četvrtina ispitanika, 25% njih smatra da je zapreka navedenom nedostatak opreme dok mali broj, njih 3,6% navodi da je to strah od ozljede djeteta. S druge strane, 19,6% ispitanika smatra da ništa od navedenog ne predstavlja zapreku provedbi kinezioloških aktivnosti u dječjem vrtiću (Grafikon 6).

Grafikon 6: Zaprjeka za provedbu kinezioloških aktivnosti u dječjem vrtiću

Četvrtina ispitanika, njih 25%, dva puta tjedno u dječjem vrtiću s djecom provode kineziološke aktivnosti (uvodni, pripremni, glavni A, glavni B i završni dio), 23,2% isto rade jednom tjedno, 7,1% jednom u dva tjedna dok 7,1% s djecom kineziološke aktivnosti provode jednom mjesečno. Najveći broj ispitanika, 37,5% navodi da aktivnosti s djecom ne provode na taj način (Grafikon 7).

Grafikon 7: Učestalost provođenja kinezioloških aktivnosti u dječjem vrtiću

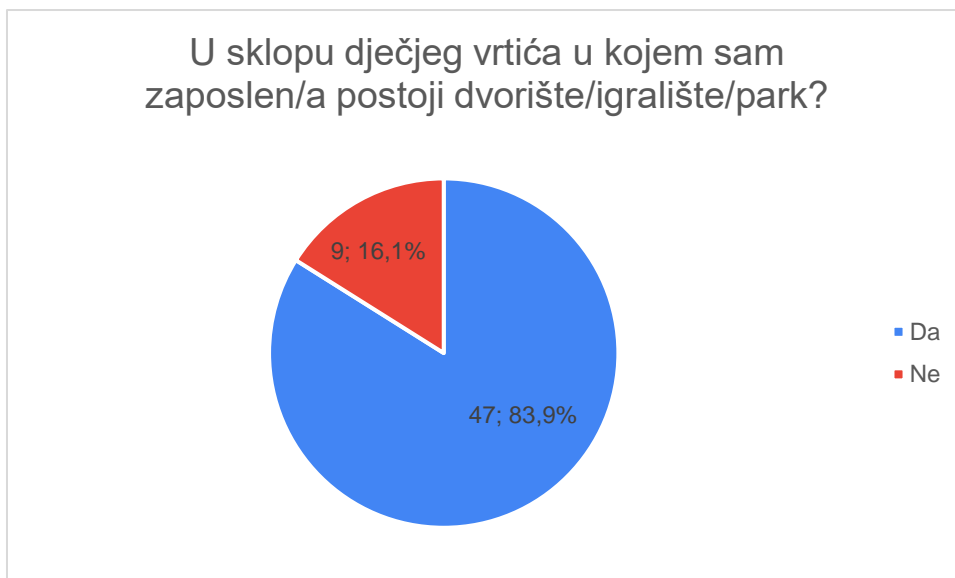
Tablicom 1 prikazana je učestalost provođenja kinezioloških aktivnosti u dječjem vrtiću prema godinama radnog iskustva na način da su skupine prema godinama radnog iskustva okupljene u tri kategorije, ispitanici s do 5 godina radnog iskustva, od 5-17 godina te ispitanici sa 17 i više

godina radnog iskustva. Veliki broj ispitanika koji imaju 17 i više godina radnog iskustva kineziološke aktivnosti (uvodni, pripremni, glavni A, glavni B i završni dio) s djecom provodi jednom ili dva puta tjedno, njih 57,1% u usporedbi s 47,8% ispitanika koji imaju do 5 godina iskustva te 33,4% ispitanika koji imaju od 5-17 godina iskustva. Da kineziološke aktivnosti s djecom ne provode na taj način navodi polovina, 50%, ispitanika koji imaju od 5-17 godina iskustva, 42,9% njih sa 17 i više godina iskustva te 26,1% ispitanika koji imaju do 5 godina radnog iskustva.

Tablica 1: Učestalost provođenja kinezioloških aktivnosti u dječjem vrtiću prema godinama radnog iskustva

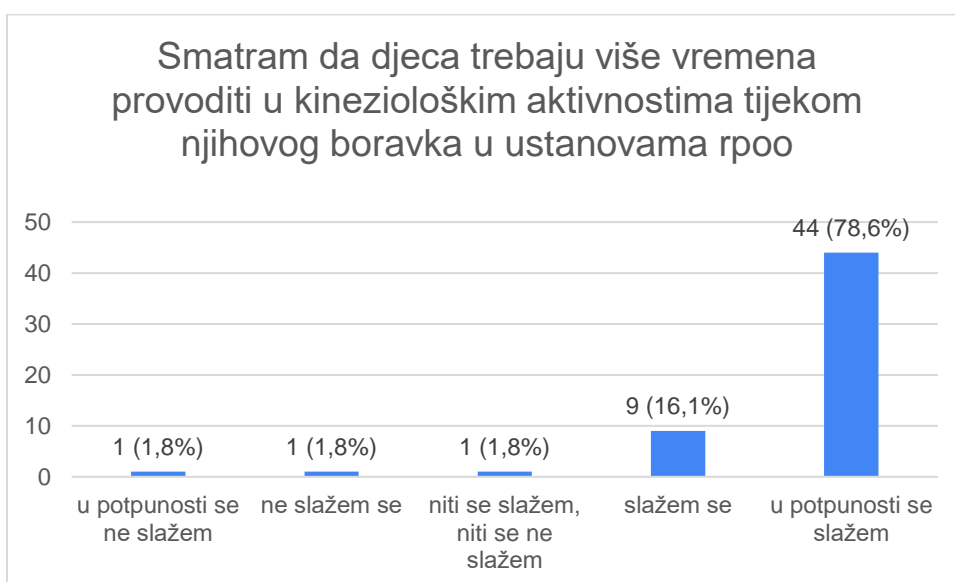
		Godine radnog iskustva			Ukupno n (%)
		do godina n (%)	5 5-17 godina n (%)	17 i više godina n (%)	
Koliko često u dječjem vrtiću s djecom provodite kineziološke aktivnosti (uvodni, pripremni, glavni A, glavni B i završni dio)?	Dva puta tjedno	5 (21,7)	2 (16,7)	7 (33,3)	14 (25)
	Jednom tjedno	6 (26,1)	2 (16,7)	5 (23,8)	13 (23,2)
	Jednom u dva tjedna	3 (13)	1 (8,3)	0 (0)	4 (7,1)
	Jednom mjesечно	3 (13)	1 (8,3)	0 (0)	4 (7,1)
	Ne provodim na taj način	6 (26,1)	6 (50)	9 (42,9)	21 (37,5)
Ukupno		23 (100)	12 (100)	21 (100)	56 (100)

Velika većina ispitanika, njih 83,9% navodi da u sklopu dječjeg vrtića u kojem su zaposleni postoji dvorište, igralište ili park. Manji broj ispitanika, njih 16,1% navodi da u sklopu vrtića nemaju dvorište, igralište ili park (Grafikon 8).

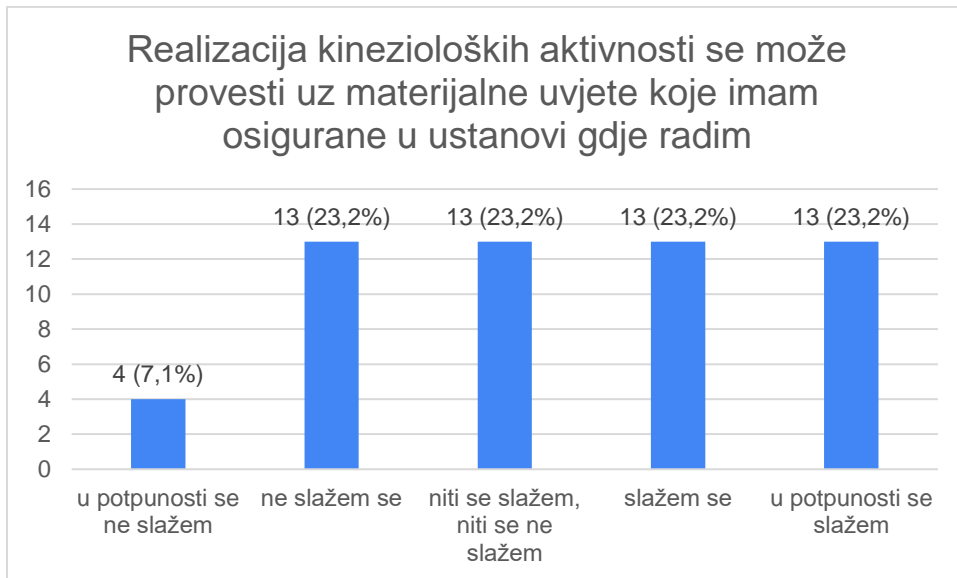
Grafikon 8: Postojanje dvorišta/igrališta/parka u sklopu dječjeg vrtića

U nastavku rada slijedi analiza stavova odgojitelja grada Splita i ostatka Splitsko-dalmatinske županije vezanih uz provedbu kinezioloških aktivnosti s djecom rane i predškolske dobi. Na ponuđene tvrdnje ispitanici su odgovarali stupnjem slaganja od 1 (u potpunosti se ne slažem) – 5 (u potpunosti se slažem). Velika većina ispitanika slaže se u potpunosti da djeca trebaju više vremena provoditi u kineziološkim aktivnostima tijekom njihovog boravka u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, njih 78,6% dok se njih 16,1% slaže s navedenim (Grafikon 9).

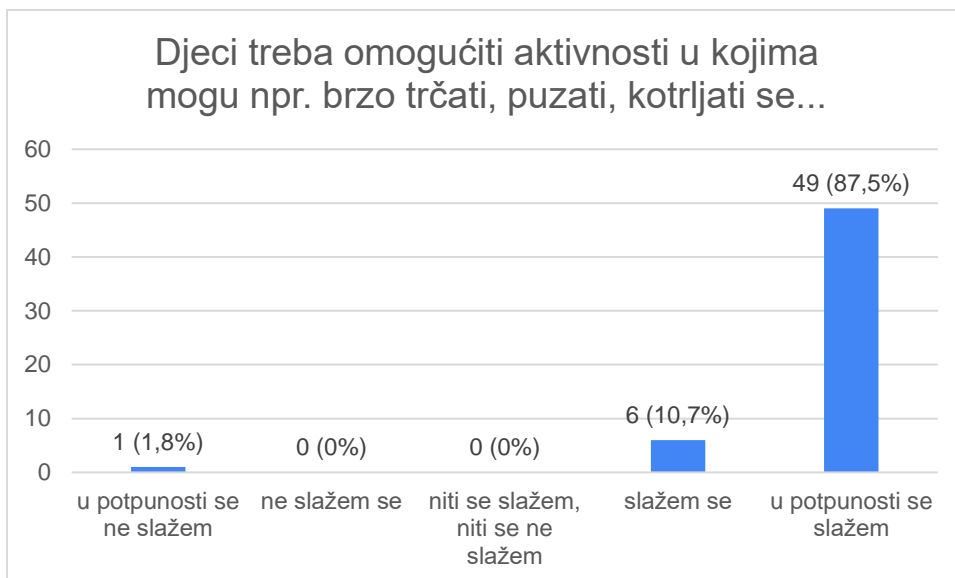
Grafikon 9: Stavovi ispitanika o količini vremena provedenom u kineziološkim aktivnostima

Stavovi ispitanika o realizaciji kinezioloških aktivnosti i osiguranim materijalnim uvjetima za njihovu provedbu u ustanovama u kojima rade su podijeljeni. Dok se 23,2% ispitanika u potpunosti slaže da u ustanovi u kojoj rade imaju osigurane materijalne uvjete za realizaciju kinezioloških aktivnosti, jednaki postotak njih se s navedenim slaže, niti slaže niti ne slaže te ne slaže. Nešto manji broj ispitanika, 7,1%, u potpunosti se ne slaže da da u ustanovi u kojoj su zaposleni imaju osigurane materijalne uvjete za realizaciju kinezioloških aktivnosti s djecom (Grafikon 10).

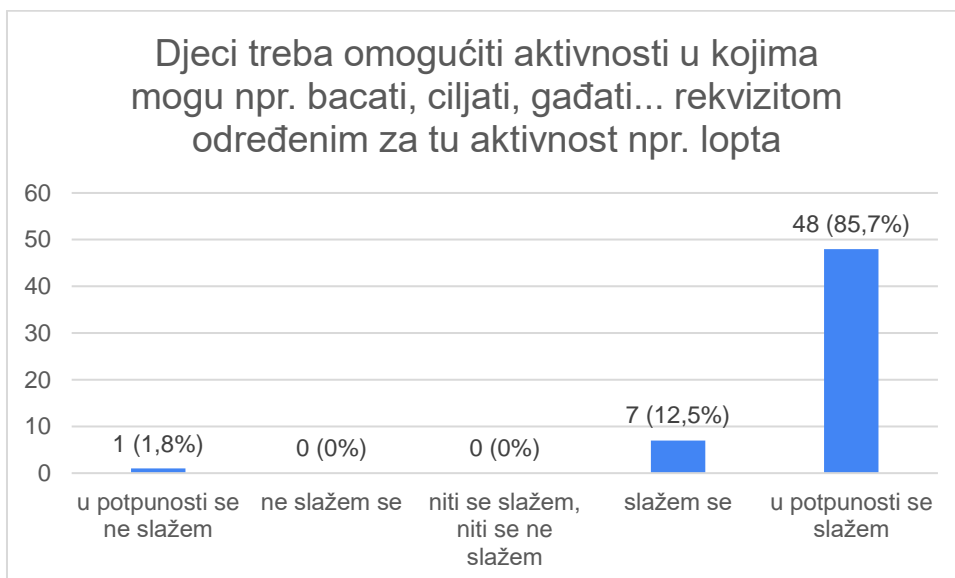
Grafikon 10: Stavovi ispitanika o realizaciji kinezioloških aktivnosti i osiguranim materijalnim uvjetima

Gotovo svi ispitanici smatraju da djeci treba omogućiti aktivnosti u kojima mogu npr. brzo trčati, puzati, kotrljati se i slično. S navedenom tvrdnjom se slaže njih 10,7% dok se 87,5% ispitanika slaže u potpunosti (Grafikon 11).

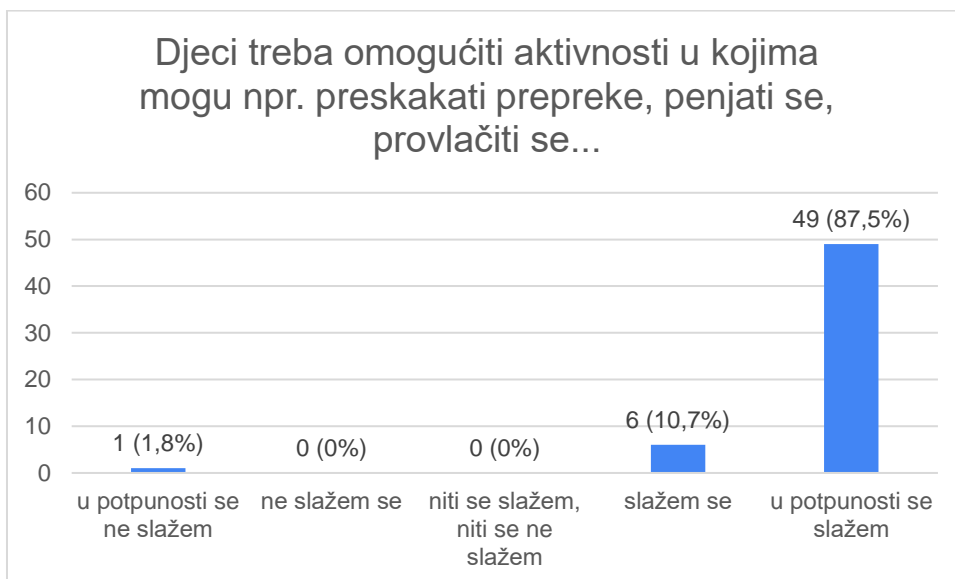
Grafikon 11: Stavovi ispitanika o aktivnostima u kojima djeca mogu brzo trčati, puzati, kotrljati se...

Gotovo svi ispitanici smatraju i da djeci treba omogućiti aktivnosti u kojima mogu npr. bacati, ciljati, gađati... rekvizitom određenim za tu vrstu aktivnosti kao što je npr. lopta. S navedenom tvrdnjom se slaže njih 12,5% dok se 85,7% ispitanika slaže u potpunosti (Grafikon 12).

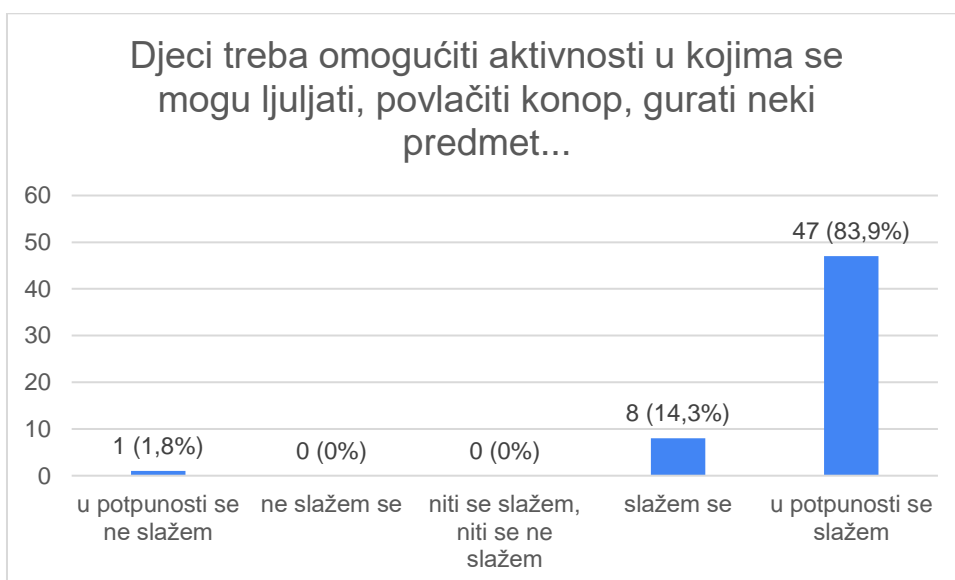
Grafikon 12: Stavovi ispitanika o aktivnostima u kojima djeca mogu bacati, ciljati, gađati... rekvizitom određenim za tu aktivnost

Gotovo svi ispitanici smatraju i da djeci treba omogućiti aktivnosti u kojima mogu npr. preskakati prepreke, penjati se, provlačiti se i slično. S navedenom tvrdnjom se slaže njih 10,7% dok se 87,5% ispitanika slaže u potpunosti (Grafikon 13).

Grafikon 13: Stavovi ispitanika o aktivnostima u kojima djeca mogu preskakati prepreke, penjati se, provlačiti se...

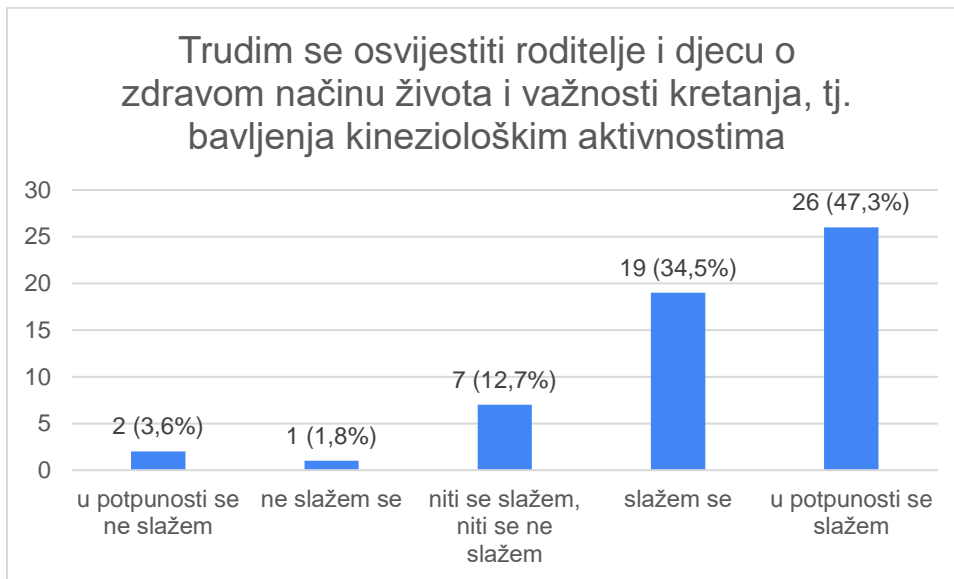
Jednako kao i za prethodne tvrdnje, gotovo svi ispitanici smatraju da djeci treba omogućiti aktivnosti u kojima se mogu ljuljati, povlačiti konop, gurati neki predmet i slično. S navedenom tvrdnjom se slaže njih 14,3% dok se 83,9% ispitanika slaže u potpunosti (Grafikon 14).

Grafikon 14: Stavovi ispitanika o aktivnostima u kojima se djeca mogu ljuljati, povlačiti konop, gurati neki predmet..

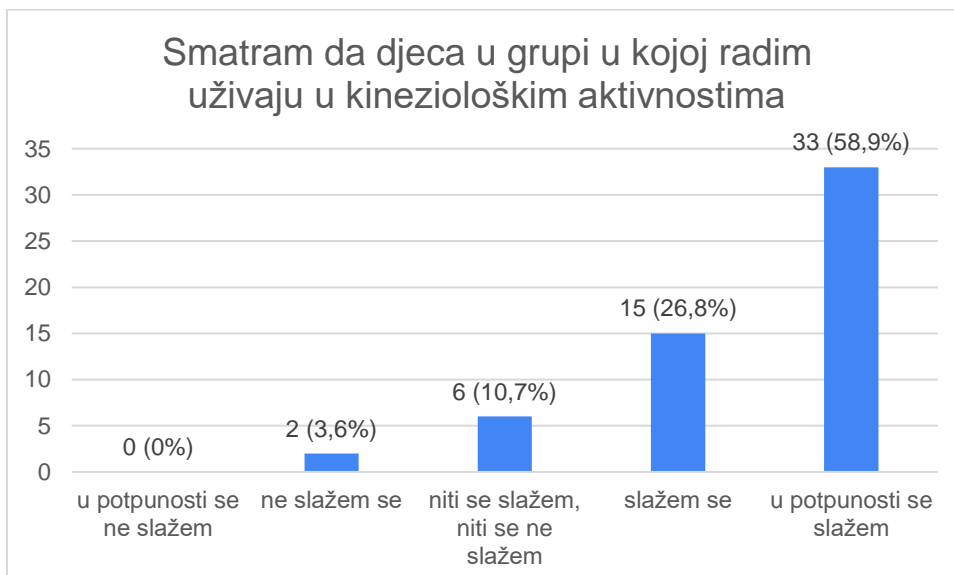
Veliki broj ispitanika, njih 81,8%, slaže se ili se u potpunosti slaže da se trude osvijestiti roditelje i djecu o zdravom načinu života i važnosti kretanja tj. bavljenja kineziološkim

aktivnostima dok je njih 12,7% neutralno po tom pitanju. Tek mali broj, njih 5,4% ne slaže se ili se u potpunosti ne slaže s navedenim (Grafikon 15).

Grafikon 15: Stavovi ispitanika o zdravom načinu života i važnosti kretanja, tj. bavljenja kineziološkim aktivnostima

Veliki broj ispitanika, njih 85,7%, slaže se ili se u potpunosti slaže da djeca u grupi u kojoj rade uživaju u kineziološkim aktivnostima dok je njih 10,7% neutralno po tom pitanju. Tek mali broj, njih 3,6% ne slaže se s navedenim (Grafikon 16).

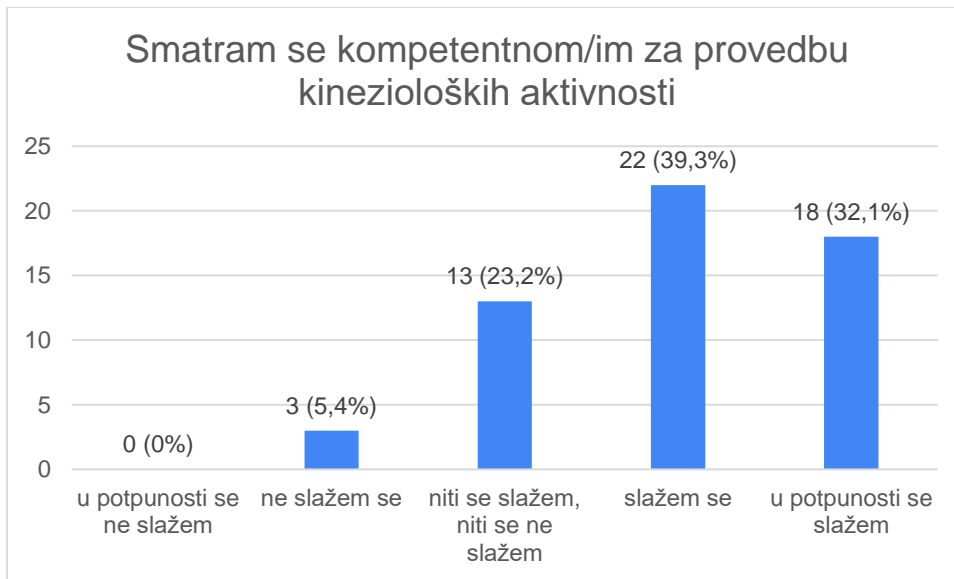

Grafikon 16: Stavovi ispitanika o odnosu djece prema kineziološkim aktivnostima

Sljedećih nekoliko tvrdnji ispituje stavove odgojitelja o osobnim kompetencijama pri provedbi kinezioloških aktivnosti. Više od dvije trećine ispitanika, točnije 71,4% slaže se ili se u

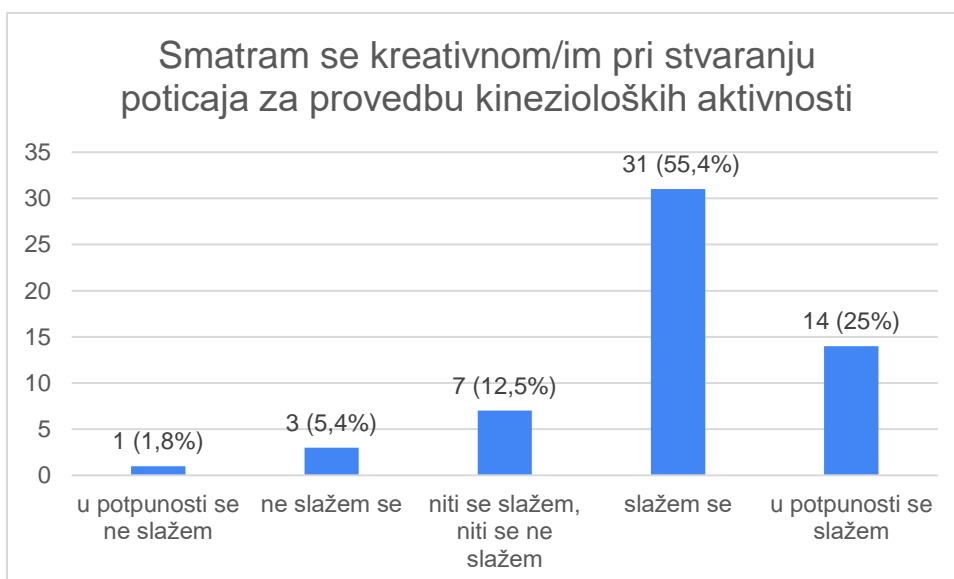

potpunosti slaže da su kompetentni za provedbu kinezioloških aktivnosti dok se 23,2% niti slaže niti ne slaže s navedenim. Mali broj ispitanika, 5,4% ne slaže se da su kompetentni za provedbu kinezioloških aktivnosti s djecom (Grafikon 17).

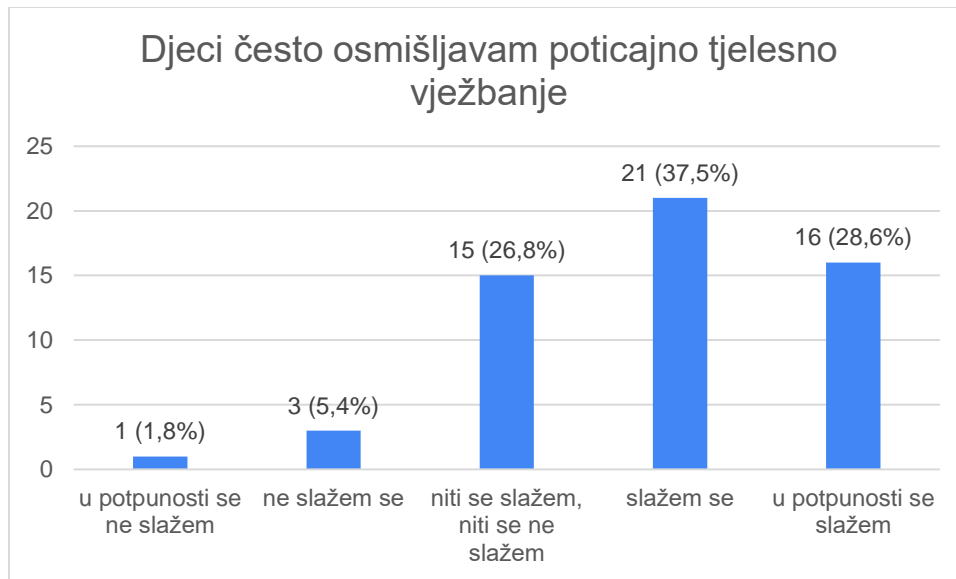
Grafikon 17: Stavovi ispitanika o osobnim kompetencijama za provedbu kinezioloških aktivnosti

Veliki broj ispitanika, točnije 80,4% slaže se ili se u potpunosti slaže da su kreativni pri stvaranju poticaja za provedbu kinezioloških aktivnosti dok se 12,5% niti slaže niti ne slaže s navedenim. Mali broj ispitanika, 7,2% ne slaže se ili se u potpunosti ne slaže da su kreativni pri stvaranju poticaja za provedbu kinezioloških aktivnosti s djecom (Grafikon 18).

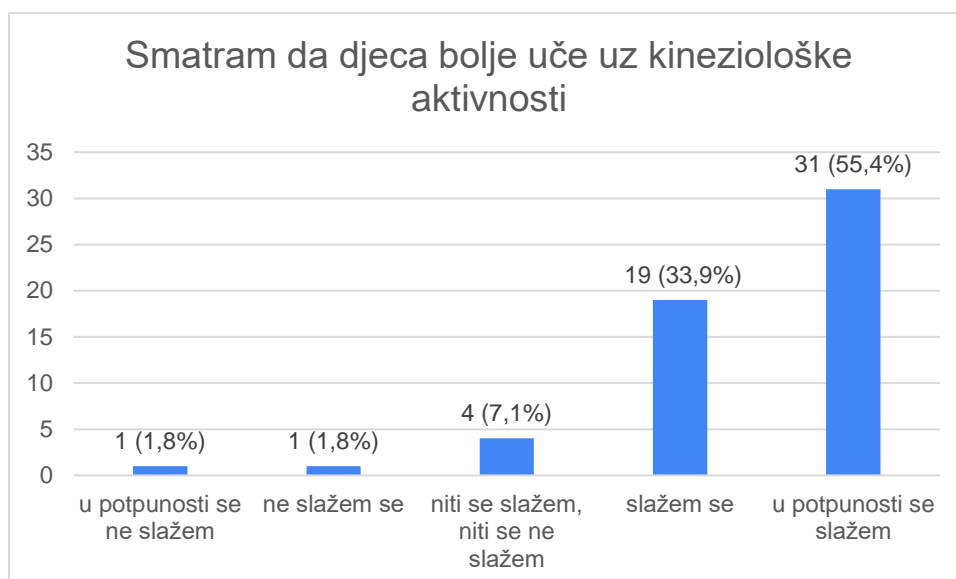
Grafikon 18: Stavovi ispitanika o osobnim kompetencijama pri stvaranju poticaja za provedbu kinezioloških aktivnosti

Dvije trećine ispitanika, točnije 66,1% slaže se ili se u potpunosti slaže da djeci često osmišljavaju poticajno tjelesno vježbanje dok se 26,8% niti slaže niti ne slaže s navedenim. Mali broj ispitanika, 7,2% ne slaže se ili se u potpunosti ne slaže da često osmišljavaju poticajno tjelesno vježbanje (Grafikon 19).

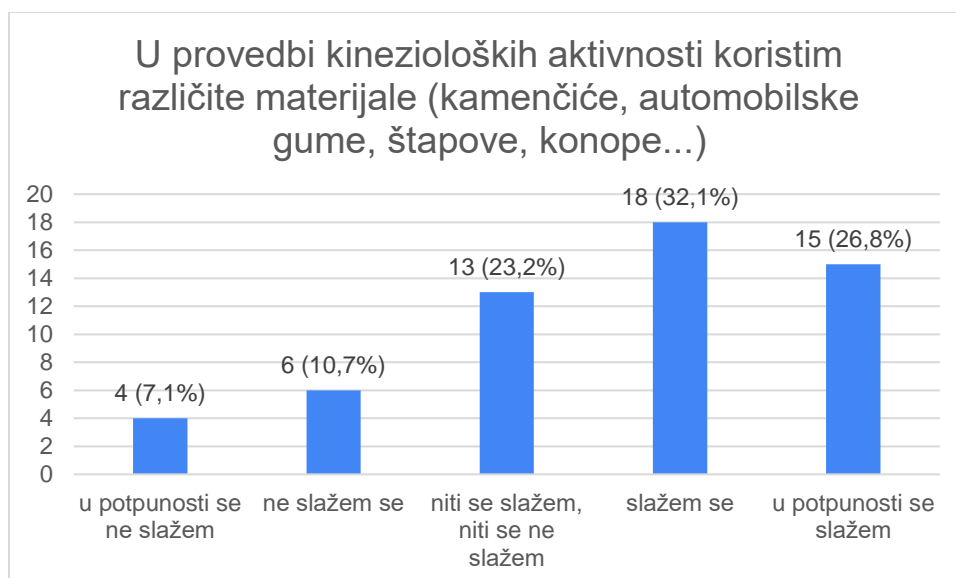
Grafikon 19: Stavovi ispitanika o osobnim kompetencijama pri osmišljavanju poticajnog tjelesnog vježbanja

Veliki broj ispitanika, točnije 89,3% slaže se ili se u potpunosti slaže da djeca bolje uče uz kineziološke aktivnosti dok je 7,1% ispitanika neutralno po tom pitanju. Mali broj ispitanika, 3,6% ne slaže se ili se u potpunosti ne slaže da djeca bolje uče uz kineziološke aktivnosti (Grafikon 20).

Grafikon 20: Stavovi ispitanika o učenju djece uz kineziološke aktivnosti

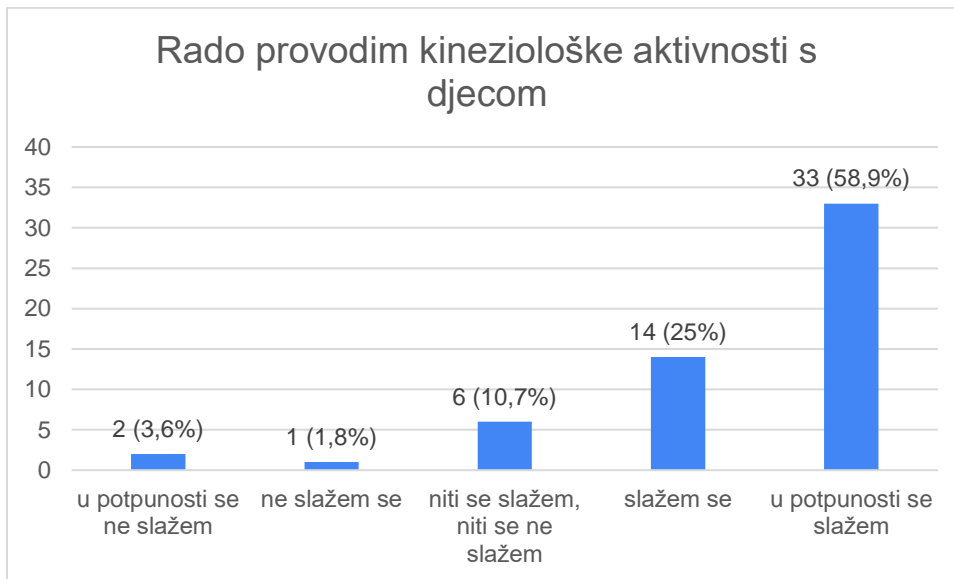
Veći broj ispitanika, točnije 58,9% slaže se ili se u potpunosti slaže da u provedbi kinezioloških aktivnosti koriste različite materijale (kamenčiće, automobilske gume, štapove, konope...) dok se 23,2% niti slaže niti ne slaže s navedenim. Nešto manji broj ispitanika, 17,8% ne slaže se ili se u potpunosti ne slaže da u provedbi kinezioloških aktivnosti koriste različite materijale (Grafikon 21).

Grafikon 21: Stavovi ispitanika o korištenju različitih materijala u provedbi kinezioloških aktivnosti

Veliki broj ispitanika, točnije 83,9% slaže se ili se u potpunosti slaže da rado provode kineziološke aktivnosti s djecom dok je 10,7% ispitanika neutralno po tom pitanju. Mali broj

ispitanika, 5,4% ne slaže se ili se u potpunosti ne slaže da kineziološke aktivnosti s djecom rado provode (Grafikon 22).

Grafikon 22: Stavovi ispitanika o provedbi kinezioloških aktivnosti s djecom

7.5. ANALIZA HIPOTEZA

Hipoteze:

Hipoteza 1: Ustanove ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja nisu dovoljno opremljene za kvalitetno provođenje kinezioloških aktivnosti sa djecom rane i predškolske dobi.

Kako je prethodno utvrđeno, više od polovine ispitanika, točnije njih 51,8%, smatra da je najveća zapreka za provedbu kinezioloških aktivnosti u dječjem vrtiću manjak prostora dok četvrtina ispitanika, 25% njih smatra da je zapreka navedenom nedostatak opreme. Slijedom navedenog, hipoteza H1 se može prihvatiti, odnosno ustanove ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja nisu dovoljno opremljene za kvalitetno provođenje kinezioloških aktivnosti sa djecom rane i predškolske dobi.

Hipoteza 2: Stavovi i gledišta odgojitelja u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja su da djeca današnjice trebaju više vremena provoditi u kineziološkim aktivnostima.

Prema rezultatima istraživanja, velika većina ispitanika slaže se ili se u potpunosti slaže da djeca trebaju više vremena provoditi u kineziološkim aktivnostima tijekom njihovog boravka u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, točnije njih 94,7%. Slijedom

navedenog, hipoteza H2 se može prihvatiti, odnosno odgojitelji u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja su stava da djeca današnjice trebaju više vremena provoditi u kineziološkim aktivnostima.

Hipoteza 3: Odgojitelji s većim brojem godina radnog staža rjeđe provode kineziološke aktivnosti (uvodni, pripremni, glavni A, glavni B i završni dio).

Kako je prethodno navedeno, veliki broj ispitanika koji imaju 17 i više godina radnog iskustva kineziološke aktivnosti (uvodni, pripremni, glavni A, glavni B i završni dio) s djecom provodi jednom ili dva puta tjedno, njih 57,1% u usporedbi s 47,8% ispitanika koji imaju do 5 godina iskustva te 33,4% ispitanika koji imaju od 5-17 godina iskustva. Kineziološke aktivnosti s djecom ne provodi na taj način polovina, 50%, ispitanika koji imaju od 5-17 godina iskustva, 42,9% njih sa 17 i više godina iskustva te 26,1% ispitanika koji imaju do 5 godina radnog iskustva. Slijedom navedenog, hipoteza H3 se ne može prihvatiti, odnosno nije utvrđeno da odgojitelji s većim brojem godina radnog staža s djecom rjeđe provode kineziološke aktivnosti (uvodni, pripremni, glavni A, glavni B i završni dio).

8. ZAKLJUČAK

Kineziološke aktivnosti su neophodne pri ispravnom dječjem razvoju i pri razvoju zdravlja djeteta. Više istraživanja dokazuje veliki utjecaj fizičkih kretnji na razvoj kognitivnih sposobnosti kao i motoričkih, jer se sposobnosti prirodno nadovezuju s ostalim sposobnostima jer se one kod djece ne razvijaju odvojeno već integrirano. Da bi djeca stekla naviku fizičkog gibanja djeci se treba pružiti primjer te ih kroz igru zainteresirati za takvu vrstu aktivnosti. Igra je najuspješnije sredstvo uz pomoć kojeg djeca uče i razvijaju nova znanja i iskustva. Iz tog razloga odgojitelji trebaju biti kreativni i posjedovati kompetencije da bi djetetu uspjeli približiti kineziološke aktivnosti, pri tome moraju biti upoznati s antropološkim obilježjima djece.

Ovim istraživanjem je utvrđeno da veliki broj odgojno-obrazovnih ustanova nema kvalitetne preduvjete za ostvarivanje kinezioloških aktivnosti, jer većina odgojitelja koji su sudjelovali u anketi kao glavna zapreka je ili manjak prostora ili nedostatak opreme. Veliki broj odgojitelja smatra da djeca u kineziološkim aktivnostima trebaju imati kretanja kao što su: brzo trčati, puzati, kotrljati se, bacati, ciljati, gađati rekvizitom određenim za tu aktivnost, preskakati prepreke, penjati se, provlačiti se, ljuljati, povlačiti konop, gurati neki predmet što je izrazito važno jer time pokazuju da su svjesni važnosti razvijanja biotičkih motoričkih znanja. Odgojitelji su također glasali da u najvećoj mjeri ne vode kineziološke aktivnosti prema modelu (uvodni, pripremni, glavni A, glavni B i završni dio).

9. LITERATURA

1. Baureis, H., Wagenmann, C., (2015). *Djeca bolje uče uz kineziologiju: savjeti i vježbe za lakše učenje i koncentraciju*. Split: Harfa.
2. Findak, V. (1995). *Metodika tjelesne i zdravstvene kulture u predškolskom odgoju*. Zagreb: Školska knjiga.
3. Hraski, Ž., Živčić K. (1996). Mogućnosti razvoja motoričkih potencijala djece predškolske dobi. Milanović, D. (Ur.), Zbornik radova- Međunarodno savjetovanje o fitnessu, Zagrebački sajam sporta (II: 16- 19). Zagreb. Fakultet za fizičku kulturu.
4. Marković Imbrija, L. (2021). *Stavovi roditelja i odgajatelja prema tjelesnom vježbanju djece u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja* (diplomski rad). Učiteljski fakultet: Zagreb.
5. Neljak, B. (2009). *Kineziološka metodika u predškolskom odgoju*. Zagreb: Skriptarnica Kineziološkog fakulteta.
6. Pejčić, A., Trajkovski, B., (2018). *Što i kako vježbati s djecom u vrtiću i školi*. Rijeka: Učiteljski fakultet Sveučilišta u Rijeci.
7. Prpić, I. (2020). *Stavovi odgojitelja o primjeni različitih kinezioloških aktivnosti na otvorenom za djecu rane i predškolske dobi* (diplomski rad). Učiteljski fakultet: Zagreb.
8. Prskalo, I. i Sporiš, G. (2016). *Kineziologija*. Zagreb: Školska knjiga.
9. Štrukelj, V. (2021). *Važnost tjelesne aktivnosti u predškolskoj dobi* (završni rad). Učiteljski fakultet: Zagreb.
10. Trajkovski, B. (2022). *Kineziološke aktivnosti predškolske djece*. Zagreb: Školska knjiga.

SAŽETAK

Predškolsko doba je najbolje razdoblje za uspostavu pozitivnih navika prema tjelesnom vježbanju. Ono što dijete ne savlada u ranijoj dobi svoga života kasnije će težim putem doći do maksimalnog razvoja motoričkih sposobnosti i općeg zdravlja. Također, danas i roditelji i odgojitelji imaju težak zadatak pri poticanju djece na tjelesno vježbanje jer današnja djeca svoje slobodno vrijeme radije provode u svom „virtualnom svijetu“. Odgojitelji djeci trebaju vlastitim primjerom pokušati djeci približiti kineziološke aktivnosti jer jedan od načina na koji djeca uče je oponašanjem. Djeca baveći se kineziološkim aktivnostima omogućuju si razvijanje samoregulacije ponašanja, usvajanje radnih navika, što se tiče kognitivnih sposobnosti poboljšavaju si koncentraciju, razvijaju emocionalne sposobnosti te vještine timske suradnje i rada.

Motivacija za provedbu ovog istraživanja je činjenica da učestalost provedbe kinezioloških aktivnosti ovisi o odgojiteljima i o uvjetima koje imaju u organizacijama u kojima su zaposleni. Glavni cilj je ispitati gledišta i stavove odgojitelja na području grada Splita i ostatka Splitsko-dalmatinske županije s ciljem postizanja što boljeg shvaćanja razloga koji podržavaju ili ograničavaju kineziološke aktivnosti.

Ključne riječi: kineziološka aktivnost, antropološka obilježja, motorička znanja, igra.

ABSTRACT

Preschool age is the best period for establishing positive habits towards physical exercise. What the child does not master at an earlier age of his life later would be harder for him to come to the maximum development of motor skills and general health. Also, parents and educators today have a difficult task in encouraging children to exercise, because today's children prefer to spend their free time in their "virtual world". Educators should use their own example to try to bring kinesiology activities closer to children because one of the ways in which children learn is through imitation. By engaging in kinesiology activities, children enable themselves to develop self-regulation of their behavior, adopt work habits, improve their cognitive abilities, improve their concentration, develop emotional abilities and the skills of teamwork and work.

The motivation for conducting this research is the fact that the frequency of implementation of kinesiology activities depends on educators and on the conditions, they have in the organizations where they are employed. The main goal is to examine the views and attitudes of educators in the area of the city of Split and the rest of the Split-Dalmatia County with the aim of achieving a better understanding of the reasons that support or limit kinesiology activities.

Key words: kinesiology activity, anthropological features, motor skills, play.

PRILOZI

Prilog 1: Upitnik o stavovima odgojitelja o provedbi kinezioloških aktivnosti u gradu Splitu i Splitsko-dalmatinskoj županiji.

STAVOVI ODGOJITELJA O PROVEDBI KINEZIOLOŠKIH AKTIVNOSTI U GRADU SPLITU I SPLITSKO-DALMATINSKOJ ŽUPANIJI

Poštovani,

Ovim putem Vas želim zamoliti da izdvojite par minuta svoga vremena i ispunite anketni upitnik kojim se istražuju stavovi odgojitelja o provedbi kinezioloških aktivnosti u gradu Splitu i Splitsko-dalmatinskoj županiji. Svi podaci su anonimni te će se isključivo koristiti samo u svrhu istraživanja za diplomski rad na Filozofskom fakultetu u Splitu.

Ispunjavanje upitnika je dobrovoljno. Molim Vas za iskrenost pri odgovaranju. U svakom trenutku možete odustati od ispunjavanja upitnika.

Unaprijed zahvaljujem,

Marija Kovač.

Pitanja:

1. Spol

Muško

Žensko

2. Dob

20 – 25

26 – 35

36 – 45

46 – 55

55 i više

3. Godine radnog iskustva

0 – 5

6 – 10

11 – 17

17 – 22

22 – 27

27 – 32

32 i više

4. Završena razina obrazovanja

Dvogodišnji preddiplomski studij

Preddiplomski sveučilišni studij

Diplomski sveučilišni studij

Poslijediplomski sveučilišni studij

5. Gdje se nalazi dječji vrtić u kojem radite?

Grad Split

Ostala mjesta Splitsko – dalmatinske županije

6. Koje su po vašem mišljenju zaprjeke za provedbu kinezioloških aktivnosti u dječjem vrtiću?

Nedostatak vremena

Manjak prostora

Strah od ozljede djeteta

Nedostatak opreme

Vremenski uvjeti

Ništa od navedenog

7. Koliko često u dječjem vrtiću s djecom provodite kineziološke aktivnosti (uvodni, pripremni, glavni A, glavni B i završni dio)

Jednom tjedno

Dva puta tjedno

Jednom u dva tjedna

Jednom mjesečno

Ne provodim na taj način

U sklopu dječjeg vrtića u kojem sam zaposlena postoji dvorište/igralište/park?

Da/ne

Daljnje izjave su ispunjene s Likertovom petostupanjskom skalom:

1 - u potpunosti se NE slažem,

2 – NE slažem se,

3 – niti se slažem, niti se ne slažem

4 – slažem se

5 – u potpunosti se slažem.

1. Smatram da djeca trebaju više vremena provoditi u kineziološkim aktivnostima tijekom njihovog boravka u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.

2. Realizacija kinezioloških aktivnosti se može provesti uz materijalne uvjete kojem imam osigurane u ustanovi gdje radim.
3. Djeci treba omogućiti aktivnosti u kojima mogu npr. brzo trčati, puzati, kotrljati se...
4. Djeci treba omogućiti aktivnosti u kojima mogu npr. bacati, ciljati, gađati... rekvizitom određenim za tu aktivnosti npr. lopta.
5. Djeci treba omogućiti aktivnosti u kojima mogu npr. preskakati prepreke, penjati se, provlačiti se...
6. Djeci treba omogućiti aktivnosti u kojima se mogu ljuljati, povlačiti konop, gurati neki predmet..
7. Trudim se osvijestiti roditelje i djecu o zdravom načinu života i važnosti kretanja tj. bavljenja kineziološkim aktivnostima.
8. Smatram da djeca u grupi u kojoj radim uživaju u kineziološkim aktivnostima.
9. Smatram se kompetentnom/im za provedbu kinezioloških aktivnosti.
10. Smatram se kreativnom/im pri stvaranju poticaja za provedbu kinezioloških aktivnosti.
11. Djeci često osmišljam poticajno tjelesno vježbanje.
12. Smatram da djeca bolje uče uz kineziološke aktivnosti.
13. U provedbi kinezioloških aktivnosti koristim različite materijale (kamenčiće, automobilske gume, štapove, konope...).
14. Rado provodim kineziološke aktivnosti s djecom.

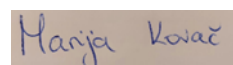
SVEUČILIŠTE U SPLITU
FILOZOFSKI FAKULTET

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

kojom ja Marija Kovač, kao pristupnik/pristupnica za stjecanje zvanja magistra/magistrice ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, izjavljujem da je ovaj završni/diplomski rad rezultat isključivo mojega rada, da se temelji na mojim istraživanjima i oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i literatura. Izjavljujem da ni jedan dio završnoga/diplomskoga rada nije napisan na nedopušten način, odnosno da nije prepisan iz necitiranoga rada, stoga ne krši ničija autorska prava. Također izjavljujem da nijedan dio ovoga završnoga/diplomskoga rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Split, 11. 09. 2023.

Potpis

A rectangular box containing a handwritten signature in blue ink that reads "Marija Kovač".

**IZJAVA O POHRANI ZAVRŠNOGA/DIPLOMSKOGA RADA (PODCRTAJTE
ODGOVARAJUĆE) U DIGITALNI REPOZITORIJ FILOZOFSKOGA FAKULTETA
U SPLITU**

Student/Studentica: Marija Kovač

Naslov rada: Stavovi odgojitelja o provedbi kinezioloških aktivnosti u gradu Splitu i Splitsko-dalmatinskoj županiji

Znanstveno područje: Društvene znanosti

Znanstveno polje: Kineziologija

Vrsta rada: Diplomski rad

Mentor/Mentorica rada (akad. stupanj i zvanje, ime i prezime): izv. prof. dr. sc. Lidija Vlahović

Sumentor/Sumentorica rada (akad. stupanj i zvanje, ime i prezime): dr. sc. Bojan Babin

Članovi Povjerenstva (akad. stupanj i zvanje, ime i prezime): dr. sc. Bojan Babin, izv. Prof. dr. sc. Lidija Vlahović i dr. sc. Dodi Malada

Ovom izjavom potvrđujem da sam autor/autorica predanoga završnoga/diplomskoga rada (zaokružite odgovarajuće) i da sadržaj njegove elektroničke inačice potpuno odgovara sadržaju obranjenoga i nakon obrane uređenoga rada. Slažem se da taj rad, koji će biti trajno pohranjen u Digitalnom repozitoriju Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Splitu i javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama *Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju*, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17), bude:

a) otvorenom pristupu

b) dostupan studentima i djelatnicima FFST-a

c) dostupan široj javnosti, ali nakon proteka 6 mjeseci / 12 mjeseci / 24 mjeseca (zaokružite odgovarajući broj mjeseci).

(zaokružite odgovarajuće)

U slučaju potrebe (dodatnoga) ograničavanja pristupa Vašemu ocjenskomu radu, podnosi se obrazloženi zahtjev nadležnomu tijelu u ustanovi.

Mjesto, nadnevak: Split, 11. 09. 2023.

Potpis studenta/studentice:

Marija Kovač